

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po noči, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez listodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvu najse blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravlništva telefon št. 85.

Navzdol v blato in lužo.

Klerikalna strahovlada se nam napoveduje na vsi črti.

Klerikalna stranka se sicer, hvala bogu, pri nas ni tako močna, da bi si zgolj iz sebe s svojimi lastnimi silami priborila absolutno gospodstvo v deželi, toda podpirata jo v tem stremiljenju dva faktorja, ki z vso gotovostjo računata na to, da tudi njima zvezete pšenica, čim spravita v deželi kranjski na političnega konja Sustersič-Jegličeve stranke.

Ta dva faktorja sta vlada in Nemci.

Vlada se je že od časa, ko je prišel v deželo Božidar Schwarz, popolnoma vdinjala kot ponižna dekla klerikalni stranki, dobro vedoč, da se ljudi Sustersičevega kalibra ni bati, ako se jim tudi navidezno dajo vaje v roke. Vlada zasleduje slejkotprej pri nas germanizatorske tendence. Tej njeni težnji klerikalci, kakor uči izkušnja, ne bodo delali ovir, to so pokazali dovolj jasno že sedaj.

Stranka, ki je na usta dr. Sustersiča proglasila, da nam Nemci na Kranjskem niso nevarni in da jih je treba puščati v miru, naj se svobodno razvijajo, kakor jim je drago in ljubo, taka stranka pač ni opasna, da bi delala resnih preglavic deželni vladi, ako bi tudi le-ta docela odkrito jela kazati svoje germanizatorske tendence.

Nekaj strankarskih koncesij in par stotakov v podporo falitne klerikalne gospodarske organizacije, pa bodo klerikalci brez vsakega preudaraka rekli »da« in »amen« k vsaki lopovščini, ki bi jo vlada izvršila na narodu in njegovih interesih.

Nemci na drugi strani vedo prav dobro, da bi njihova moč in veljava v političnem življenju na Kranjskem padla na ničlo v tistem trenutku, ko bi klerikalci vsaj deloma zastopali svoje strankarske koristi narodnim interesom ter inavgurirali v svoji stranki pošteno slovensko politiko.

Volilna reforma stoji pred vratmi deželne zbornice.

Velepsestniška kurija, ki je v rokah Nemcev, je v svoji sedanjosti pravi anahronizem in monsturnost. Ako se je že ne da vsled trdne

volje »onih zgoraj« docela odpraviti, reformirati jo času primerno, to bi se nesporno dalo doseči ali izvajati.

Kurija v deželno desko vpisanih veleposestnikov naj bi se preosnovala po dalmatinskem vzoru v skupino najvišje obdačenih.

Temu načrtu volilne preosnove bi se morala, če tudi nerada, končno vendarle vdati vlada, ako bi v tem oziru — in to je punctum saliens — edino in složno nastopili obe slovenski stranki.

S tem bi bila za vselej strta nemška moč in v deželi bi svobodno in po svoji volji gospodarili Slovenci.

Ta načrt je izšel iz krogov narodno-napredne stranke.

Ako bi klerikalci imeli količjak narodnega čuvstva, ako bi bile resne njihove deklaracije, da je treba priboriti slovenskemu narodu na Kranjskem absolutno premoč in gospodstvo, bi se morali tega projekta okleniti z obema rokama, zakaj po tem načrtu bi prišli razen kočevskega zastopnika brez dvoma sami slovenski poslanci v zbornico.

Nemci so uvideli, da jim grozi velika nevarnost in ker so spretni diplomati, so skušali pravočasno od sebe odvrti pretečo nevarnost.

Ponudili so prijateljsko roko klerikalcem ter jim obljubili pomagati pri sestavi takšne deželnozbornske volilne reforme, ki bi potisnila ob steno slovenske naprednjake, vse to pa so obljubili storiti samo pod pogojem, da se za večne čase zavaruje njihovo posestno stanje v veleposestniški kuriji.

In klerikalci, ljudje brez vsakega narodnega čuvstva, so v slepi strankarski strasti segli Nemcem v roko ter z njimi sklenili trden pakt samo radi tega, ker bi nemara prišla kurija najvišje obdačenih v napredne roke, ako bi se času primerno preosnovala veleposestniška skupina.

Torej napredno slovensko stranko ubiti, Nemcem pa ohraniti in zavarovati toplo gnezdo, to je maksima klerikalne politike!

Ta načrt se sicer še ni posrečil in je sploh veliko vprašanje, ako ga bo vobče mogoče izvesti, a vendar so že zajahali velikega konja in se čutijo kot absolutne gospodarje v deželi, ki se jim mora brezpogojno in brez ugovora pokoriti vse.

Kdor se jim radevoljno ne ukloni,

ne, nad tem vihte neusmiljeno svoj strankarski bič.

Inteligence, ki jo tvori uradništvo in meščanstvo, to je za klerikalce element »smutnje«, kakor bi rekel brat Hrvat, to je falanga, ki je domalega edina zavora, da črna vojska ne more zavladati na vsi črti.

S sirenskimi glasovi kakor zaljubljenec svojo izvoljenko so jih klerikalci vabili v svojo lopo, a ko to ni izdalo, so jeli streljati nanje z najtežjimi topovi.

Mobilizovali so vse klerikalno časopisje, da je propovedovalo križarsko vojno proti onim, ki nočejo radoslno ukloniti tilnika pod klerikalno igo. Tudi to še ni zadostovalo, treba je bilo še poklicati na pomoč dunajski parlament.

Dva moža — poštenjaka, kakor jih je treba iskati z lužo pri belem dnevu, Gostinčar in Jaklič, sta nastopila v parlamentu, da izlije-ta pred vso javnostjo golido najsmrdljivejše gnojnice na glavo slovenskega uradništva.

Slovenski uradniki so neprestano predmet najlutejših napadov in najpodeljega blatenja s strani naših narodnih nasprotnikov, toda tako infernalno podlo in zlobno, to lahko smelo trdimo, jih še ni nihče oblatil, kakor častivredna dvojica Gostinčar in Jaklič.

In čemu vse to? Ker naša justica neče biti dekla, sužnja takšnih klavrnih junakov, kakor so Gostinčar in njegovi vredni drugovi!

Napram subjektom, ki spadajo v kriminal in katerim se lahko vsak hip dokáže defraudacija, naj bi ne smela ganiti roka pravice, to in nič drugega ne zahtevajo Gostinčar in njegovi kumpani, kdor se temu protivi, doli z njim, na sramotilni oder z njegovo osebo! Kaj vest, kaj poštenje! In prepričanje! Ein Lump, der Ueberzeugung hat und auf Ehre hält!...

Breznačelnost, mameluštvo, korupcija, to velja, to je dandanes adut!

Tako tulijo sedaj klerikalni volkovi. Kdor ne tuli z njimi, tega požro.

In praktični ljudje, možje »ohne Furcht und Tadel« tulijo z njimi. In dobro se jim godi pri tem!

V palači na Bleiweisovi cesti na

primer vlada sedaj najkrasnejša idila: na stečaj so odprta vrata korupciji in kljuko od teh duri si komaj podajajo klerikalni poštenjaki, ki hodi-jo tu ven in noter.

Zares prekrasne razmere cveto tu, saj je že gostilničarska koncesija edino privilegij pristnega klerikalca!

In v deželnem dvorec?

V osenčju klerikalno - nemške zveze je nastopila tudi tu korupcija svojo zmagonosno pot.

Klerikalci dosežejo vse, kar jim drago, še uradnike smejo izrabljati v svoje samopašne namene.

Delajo se načrti za vodovode, projekti za zgradbe, o katerih ni niti misliti, da bi se izvršili v 20 letih!

In čemu na ljubo?

Klerikalcem, da namečejo peska v oči svojim volilecem!

In tako gre naprej in infinitum! Korupcija povsodi in na vseh koncih in krajih!

Dostojen človek, videč vse to, si zamaši nos, da ne diha vase penetrantnega smrada, in gre mirno svojo pot naprej.

Saj smrad je znak gnilobe, a gniloba je znanilka, da je telo postalo že kadaver.

Zato nas ne vznemirja napoved klerikalnega gospodstva, saj že oddaleč smrdi, saj je že gnilo to klerikalno telo in po zakonu narave se skoro spremeni v kadaver, ob čigar razpadu ima vzkleti drevo napredka in svobode!

Zveza mlekarških zadrug — Mlekarska zveza.

V ponedeljek, dne 11. novembra 1907 ob 10. uri zjutraj servirala bo v mali dvorani hotela »Union« ljubljanska »Zadružna zveza« mlekarškim zadrugam velik lonec leče, za katero bi lahko mlekarške zadrug izgubile svojo neodvisnost.

Z velikimi sladkimi obljubami vabijo se mlekarške zadrug v »Mlekarsko zvezo«, o kateri se napredne mlekarške zadrug slepi, da bo de le nepristranska strokovna zveza, v svojih pravilih pa sama izpoveda, da ni nič drugega, kakor le privesek Zadružne zveze, katera skuša na ta način dobiti vse naše mlekarstvo v svoje kremplje.

Mlekarske zadrug, ki imajo predvidna načelnštva, ne morejo iti na tak lim.

Med sladke besede »Zadružne zveze«, s katerimi kliče mlekarške zadrug v svojo »Mlekarsko zvezo«, je zašla sigurno brez vednosti previdnejših vabilcev, nemodna baharija, da je ustanovitev »Mlekarske zveze« poverila »Zadružni zvezi« in njene-mu najnovejšemu pomočniku gosp. Legvartu — vlada.

Ni torej dosti, da bi naj naše mlekarške zadrug prišle v odvisnost od »Zadružne zveze« — ne — ta jo hoče spraviti še v odvisnost od vlade.

Vrhovno vodstvo »Zadružne zveze« je v rokah generalissima kranjskih klerikalnih poslancev, ki se penijo jeze, če jim kak dalmatinski poslanec pošepeče: »Regierungsknecht«. Takim ljudem naše mlekarške zadrug gredo na lim tem manje, ker ti ljudje kričijo o samopomoči kot o svojem glavnem zadružnem načelu, a se temu pravemu načelu na vsak vladni migljaj sami izneverijo.

Se na nekaj moramo opozoriti mlekarške zadrug.

»Zadružna zveza« hoče po »Mlekarski zvezi« dobiti vso mlečno trgovino v svoje roke; ker je pa po dotedanjih izgubah in neuspehih »Gospodarske zveze« pri mlečni trgovini že dokazala svojo popolno nesposobnost, se je bati, da preide po njej vsa naša mlečna trgovina v roke kakega tuje-ga špekulanta, česar tudi g. Legvart ne bo preprečil.

Kar smo zapisali, je le svarilo za mlekarške zadrug pred »Mlekarsko zvezo«, v kakršno jih vabi »Zadružna zveza«.

Nikakor pa nismo nasprotni res nepristranski strokovni zvezi mlekarških zadrug, kar smo dokazali že pred leti, ko je e. kr. kmetijska družba sprožila ustanovitev take zveze, koja družba je tudi vodila vse predpriprave za uresničenje te ideje.

Določil se je celo poseben odbor, v katerem so sedeli poleg zastopnikov e. kr. kmetijske družbe tudi zastopniki »Zadružne zveze« in g. Legvart.

Temu odboru je načeloval g. Lenarčič, kateri je na podlagi odborovih sklepov mogel predložiti pravila take zveze v odobrenje.

G. Lenarčič in drugi člani načelstva, izbrani nepristransko izmed

LISTEK.

Višja živina.

Narednik Apis je letal že tretji dan ves razburjen okoli, zakaj blizal se je nevarni pomladanski ogled.

Po vsej vojašnici pod Križevcem so čedili, umivali, pometali in šivali na vse pretege, zlasti pa pri Apisovi stotnji. Ves dan so fantje večeraj pomerjali paradno obleko. Računski podčastnik je ni dal nič kaj rad iz rok, saj nova uniforma ni za to, da bi jo nosili vojaki, ampak da leži lepo spravljena v podstrešnem skladišču.

Apisu je bilo pravzaprav ime Kokoschinegg. Mož je bil navdušen nemškutar. Strastno je sovražil materin jezik in ga lomil res barbarsko. Nekoč je razlagal moštvo glorio svojega nedosežnega dostojanstva in hotel povedati, da je on, gospod narednik Kokoschinegg, višje bitje, pa se mu je zaletelo; bleknil je, da je višja živina. Poreden enoletni prostovoljec je obto skrival imenoval Apisa po svetem biku, katerega so častili pri-smojeni Egipčani.

Napočil je dan, ko pride general ogledavat polk. Nekateri vojaki so vstali že ob treh in snažili pa krtačili in krtačili pa snažili, da se je vse kadilo. Ko je zatrobil trobar budnico in molitve, je bila Apisova stotnja že vsa pokonci.

V zadnjem kotu prvega voda je sedel enoletni prostovoljec-medicinec Jamnik, mahal z rokama in kričal:

»To ti je zabava! Živio! To ti je zabavica, juhu!«

Tedaj je prihitel narednik Kokoschinegg in zavpil: »Vi enoletnik! Nikar se ne veselite tako razuzdano in glejte, da takoj dobite prostovoljske trakove na rokave! Še zdaj jih nimate! Vi ste sploh najpredrnejši prostovoljec vsega sedemnajstega polka, nimate prav nič vojaškega duha v sebi in ga ne boste nikoli imeli!«

Jamnik je molče oddal suknjo in črno-zolta trakova krojaču, ki je reva že komaj mihal vsled večerajšnjega napora. V sobi je bilo vse narobe. Povsodi je bila nakopičena stara in nova obleka itd. V mraku in v tem dirindaju ni nihče opazil, da je Jamnik vzel nove hlače prostaka Hrusta, največjega moža, in stopil z njimi v nasprotno sobo četrtega voda, kjer so najmanjši fantje. Ondi je položil dolge hlače na prvo posteljo, vzel prav kratke in jih zopet skrivaj dejal na Hrustov kavelet. Potem je šel v kantino kavo pit.

Ko se je vrnil, se je vse smejalo Hrustu. Dolgi junak je žalosten stal pred narednikom Kokoschineggom; oblečene petelinčkov hlače so mu segale komaj do kolen. Apis se je tresel od jeze.

»Ali sem vam dal te hlače, kaj?« je zatulil. »Ali vam ni bilo večeraj vse prav? Verfluchtes windisches Luder!«

Tedaj je prignal razvodnik majhnega moža, ki so mu hlače silile zgoraj pod pazduho, spodaj pa jim ni bilo videti ne konca ne kraja, tako so bile nagubane. Moštvo se je grohotalo, Apis je divjal.

»Tiho! Jaz vam že pokažem, le smejajte se! Hrust! Če bi bili vi tako dolgi, kakor ste neumni, bi sede lahko prižigali viržinko na soncu! In ti, pritlikavec, ti si pavian, šimpanz, gorila! Ali veš kakšen je gorila? Če ne veš, pa se poglej v ogledalo! Pa zdajle ne! Zdaj menjajta hlače, zverini zavrženi! Kaj se režiš, Hrust? Ne veš, kdo sem jaz?«

Hrust je molčal.

»Zakaj niste odgovorili gospodu naredniku, da so višja živina!« je dejal Jamnik Hrustu, ko je odšel Apis v pisarnico. »Naš gospod feldvebelj so višja živina! Saj veste, da so se sami imenovali tako. Vidite, takole ga pihejo!«

Vojaki so zadeli telečjake in zvite plašče na rame, se opasali in se postavili s puškami v dolgo vrsto. Še enkrat je pregledal Apis vsakega posebej.

»Hrust, kaj se režiš!« je renčal. »Drži se resno in ne tako prijazno, kakor orangutan, kadar mu pride vsa žlahta voščit srečno novo leto in vsele praznike! In ti, Jeran, ne stoj tako grbavo, kakor dromedar, ki obhaja svojo diamantno poroko! Kje pa imaš drugi plašeni jermen, kaj?«

Jeran je previdno molčal.

»Ali vam nisem dal večeraj novih jermenov? Ali jih jeste ali kaj? Zverine! Jeran, pojdi v kancelijo še po enega, ampak plačal ga boš! Marš! — Zakaj pa nisi očistil rože na čaki, Zavasnik, kaj? Jaz ti že pomagam, mrha lena! Takoj jo osnaži, marš! — Upam, da imate v tornistrih vse tako zloženo kakor je predpisano. Videl

sem že dosti lahkomišelnih ljudi, ki menijo, da je vseeno, če je krtača na vrhu, v sredi ali spodaj. — Tratar, govodina! Zakaj si nisi zapel vrhne-ga gumba! Ali hočeš takle nag pred ekscelenco?«

Apis je pregledal vsakega spredaj in zadaj.

»Opominjam vas, da glej vsak gospodu generalu ostro in korajžno v oči, ne pa tako tutkasto, kakor tamle Hrust, ki se drži tako prijazno, kakor pri fotografu. In če gre ekscelenca dalje, obračajte glave in glejte za njim! Kadar bomo defilirali, iztegujte kolena, ne tecite in ne rinite zdaj skupaj zdaj narazen kakor harmonika. Kdor ne bo pazil, bo zaprt, da bo črn kakor kava. In gospod stotnik mu ne dajo nobenega dopusta več. Opozarjam vas še enkrat, držite svoje preklete rilce lepo pokonci, če ne — pozor!«

Pristopical je gospod lajtnant Flamingo in pregledal ljudi. Na Jeranovi rami je zagledal pol pike prahu. Ves srečen je zarežal nad vojakom: »Po katerem dimniku si pa ti plezal za parado, da si tako umazan! Osnaži se, marš!«

Poročnik Flamingo je pregledal vso stotnijo. Po stopnicah so zažvenketale ostroge. Dnevni desetek je odprl vrata, vstopil je stotnik Mora. Tudi on si je ogledal vsakega moža. Dva sta morala premenjati čaki, trije so bili opasani previsoko.

Danes stopi lahko pred generala vsakdo, ki se hoče pritožiti ali česa prositi,« je dejal stotnik naposled. »Danes ni treba za to nobenega ra-

porta, nikomur se ni treba javiti pri višjih. Vsak sme naravnost pred generala. Infanterist Hrust, ne držite se tako prijazno, prijaznega vojaka se ne boji noben sovražnik!«

Stotnja je odropotala na dvorišče. Kmalu je bil zbran ves polk. Straža pri vходу je pozvala tovariše k puškam, general je bil tu. Korenjaški vodnik je poleg tankega pobočnika prinesel polkovno zast. iz stražnice. Zadel je polkovnikova in majorjeva povelja, vojaki so pogledali na desno. Vsi bobnarji so bobnali, vsi trobarji so trobili generalni marš, godba je zaigrala Cesarsko in utihnila.

General je korakal od stotnije do stotnije. Naposled se je blizal tudi Apisovi stotnji. Menda je že oddaleč ugledal zadovoljni obraz velikega Hrusta. Mož mu je ugajal; zato se je ustavil pred njim in ga nagovoril prijazno:

»Pofejte mi, kako je ime fašemu gospodu stotniku!«

»Gospod general, javljam najpokorneje, gospodu stotniku je ime Mora,« je odgovoril Hrust.

»Pofejte mi, kako je ime fašemu feldvebeljnu!«

Hrust je odprl usta, toda zaprl jih je takoj zopet.

»No, pofejte, kako prafijo fašemu feldvebeljnu!«

»Višja živina!« se je odrezal Hrust s srečnim nasmehom.

Hrust je romal za dva tedna v zapor, narednik Apis pa se je dal prestaviti k nemškemu polku.

Rado Murnik.

mlekarskih zadrug, so vložili končno pravila »Zveze mlekarskih zadrug«.

»Zveza mlekarskih zadrug« je bila prva registrirana in se ji je pridružilo že lepo število najboljših mlekarskih zadrug; ker pa je po njenih pravilih izpuščeno, da bi bila le del »Zadrugne zveze« ali pa tudi »Zveze slovenskih zadrug« — in je pri njej onemogočena odvisnost, kakor smo jo v uvodu opisali, vložila je »Zadrugna zveza« pravila svoje »Mlekarske zveze«.

Ustanovni shod te »Mlekarske zveze« bode v ponedeljek v »Unionu«; četudi je na vabilu k ustanovnemu shodu podpisan na prvem mestu državni mlekarski nadzornik gospod Legvart in na zadnjem mestu tajnik »Zadrugne zveze« — dvomimo, da pridelata oba skupaj na dan vsaj pol litra mleka — bodo previdne mlekarske zadruge dobro premislile, kaj jim je storiti.

Belgijski kralj Leopold.

Belgija je čeprav bogata, vendar jako majhna država, ki se ne zapleta v politične konflikte, in o kateri se le malokdaj kaj čuje. Največkrat obraba občno pozornost na to državo njen že jako stari, a še vedno na vseh poljih jako podjetni vladar, Leopold II., po milosti božji kralj Belgije.

Cini, s katerimi obrača kralj Leopold nase pozornost, so vse prej kot kraljevski, a kralj Leopold se menda za občno mnenje še toliko ne briga, kakor za lanske sneg. Evropa se že davno čudi, da Belgiji še niso poskusili se iznebiti svojega kralja, a Evropa ne upošteva temperamenta Belgijcev. To je narod, ki rad dobro je in pije in veliko zasluži, sicer pa ravno dušen do skrajnosti in posebno v navedenem oziru do skrajnosti tolerant. Belgiji so si pač leta 1830. izvojevali neodvisnost potem revolucije, ali tudi v dnevih bojov po barikadah, so opoldne ustavili bojevanje in streljanje, da so mogli revolucionarji iti — obedovat in se malo na zofu odpoti.

Belgiji niso svojemu kralju nič zamerili, da je imel vedno kake sitnosti z metesami. Občudovali in ljubili niso svojega kralja nikdar, ker sploh nimajo talenta za hlapčevanje in se iz posvetnih in duhovskih potentatov le norca delajo. A priznavašnje je nehala, ko je londonska »Pall-Male-Gazette« prinesla senzacionalna razkritja, kako najvišji krogi zlorabljajo nedolotne deklice. Takrat je belgijski poslanec Volders obelodanil proti kralju Leopoldu članek, ki je imel tak nadpis, da ga ne moremo citirati in od takrat je v Belgiji kralj Leopold prav malo spoštovan. »Le Peuple« je prijavil o kralju Leopoldu članke, ki morajo pač pogreti tudi najhladnejšega človeka.

Trojni so vzroki, vsled katerih Belgiji nič ne marajo svojega kralja: 1. zaradi kraljevega postopanja napram svoji rodovini, 2. zaradi kraljevega početja s svojo metreso in njenimi priveski in 3. zaradi kraljevega početja v državi Kongo.

Blizu Laecka tik kraljevskega gradu leži vila Vanderborcht. Kraljevska je opravljena in veljala je milijone. Ne daleč od te vile je skromen paviljon. V razkošno vili prebiva kraljeva metresa in razmetava milijone, v skromnem paviljonu pa je stanovala kraljeva najmlajša hči v samoti in zapuščeni, dokler kralj tudi nje ni zatajil, kakor obe njeni sestri.

Prebivalca vile Vanderborch je rojena v Parizu. Njena mati je bila rumunskega pokolenja, njen oče je bil hišnik v Parizu. Karolina Lacroix je kakor njeni sestri Angela in Julija, začela svojo »karijero« kot študentovska ljubica, potem je prišla v roke oficirjem in borzizancem in postala naposled metresa kralja Leopolda, ki je njo in njenega ljubimca povzdignil v baronski stan. Karolina je postala baronica Vaughan in njen ljubimec Durieux baron. Karolina in Durieux sta v Parizu živel kot mož in žena, obiskoval pa je Karolino kralj Leopold toliko časa, dokler ga ni premetena kurtizana dobila popolnoma v svojo oblast.

Kralj Leopold ni samo velik čestilec ženskega spola. Ima tudi druge talente. Predvsem je grandiozen spekulat. Vse je šimera — samo ne denar, bi lahko zapisal nad svoj grad. Kralj Leopold je gotovo najsmelejši podjetnik naše dobe.

Leta 1485. je bila dežela Kongo priznana kot samostojna država. Kralj Leopold se je dal postaviti za suverena. Rekel je, da iz humanitarnih nagibov, v resnici pa zaradi dobička. Belgiji nikakor niso bili s tem zadovoljni, toda klerikalna stranka se je vdala kraljevi želji, vedoč, da se ji bo kralj na drug način izkazal hvaležnega. Klerikaleci, ki imajo večino v parlamentu, so šli še dalje. Posodili so kralju iz državnega denarja blizu 70 milijonov, da je mogel urediti svojo kupčijo v Kongu. Milijone in milijone je kralj Leopold že izprešal iz te nesrečne dežele. Vsa ogromna zemljišča v tej deželi, ki niso bila obdelana, je kralj konfisciral in jih proglasil za svoje osebno imetje. Ta zemljišča so malo manjša kakor cela Avstrija. Prebivalstvo mora kralju po suženjsko tlako delati, in to prebivalstvo je tako zatirano in izkoriščano, da so revolucije na dnevnem redu. Seveda zatro kraljevi biriči vsako revolucijo z ognjem in mečem, tako kruto in krvoločno, kakor bi to storili kvečjemu bestijalni Kitajci.

Najhuje pa je belgijsko ljudstvo zadelo, kako je kralj ravnal s svojo rodovino. S kraljico Henrietto, ki je bila res blaga žena, mnogo let sploh govoril ni in ko je ležala na smrtni postelji, je ni hotel obiskati. Svojo hčer, bivšo nadvojvodinjo Štefanijo, je zatajil in prognal, ker se je poročila z grofom Lonyayem. Drugo svojo hčer, princezino Lujžo, ženo princeza Koburga, je zavrzel, ker je biču svojega moža utekla in se zaljubila v nadporočnika Matačiča. In tudi tretjo svojo hčer, princezino Klementino je zavrzel, ko je zahtevala dedščino svoje matere. Za svoje metrese je kralj vedno imel milijone, svojim hčeram pa še materine dedščine ni hotel izplačati.

Baronica Vaughan je, odkar je kraljeva metresa, povila že dva otroka. Drugi otrok je prišel šele pred nekaj tedni na svet. V belgijskih listih se javno piše, da je kralj s svojo metreso zakonito poročen, v katerem slučaju bi po njegovi smrti sin nekdanje vlačuge, sedanje baronice Vaughan, postal »po milosti božji kralj Belgije«.

Tekom prihodnjih tednov se bo o vsem tem javno govorilo v belgijskem parlamentu. Kralj se namreč že dlje časa trudi, da bi Belgija anektirala državo Kongo — seveda bi kralj ostal vladar te države in si pridržal dohodke na povedani način pridobljenih ogromnih posestev. Kraljev načrt je, da bi Belgija prevzela izdatke za upravo in vojaštvo v Kongu in da bi

na svoje stroške vzdrževala kraljeve privatne dohodke. Stvar je odvisna od parlamenta in klerikalci, ki so v vseh državah na svetu zavržena, ljudstvu sovražna stranka, so že pripravljeno ugoditi kraljevi želji, saj bodo zato želi velikanska plačila.

Boj zoper kraljev projekt bo velikanski. Liberalci in socialisti pojdejo roko v roki in bojo kakor obetajo v listih, spravili na dan vse skrivnosti življenja in kupčevanja svojega kralja. Če se pomisli, da so bile v bruseljskem listu »Le Peuple« o kralju, o njegovih metesah in o njegovih spekulacijah pisane take stvari, da se človeku kar lasje ježe, kaj se bo šele izvedelo v parlamentu, kjer so poslanci deležni imunite.

Obrtni vestnik.

V obrtnih obratih namerimo mimo podjetnika, mojstra samega, na obrtno pomožno osebo, katero se sestavlja iz kvalificiranih delavcev, takozvanih obrtnih pomočnikov in iz navadnega pomožnega osebja, iz vseh vrst delavcev brez strokovne izvežbanosti, kakor so slugi, težaki, hlapci. Nadalje je omeniti mladostno pomožno osebo; to so obrtni vajenci, naraščaj za kvalificirano obrtno delavstvo, in pa mladostni delavci sploh, ki še niso izpolnili 16. leta in opravljajo pomožna opravila pri obratih, za katera ni treba posebnih strokovnih spretnosti. Govoriti hočemo v naslednjem natančneje o obrtnih vajencih in o razmerju med njimi in njih učnimi mojstri. Pri tem opomnimo, da veljajo splošna določila tako za obrtne kakor trgovske vajence.

Za obrtne vajence je smatrati po obrtnem redu one osebe, ki stopijo v delo in obrtno uporabo pri kakšnem obrtniku s tem namenom, da se priučijo praktično obrti svojega obrtnega gospodarja; ni pa sicer razlike med vajenci, če se je izgovorilo plačilo učnine mojstru ali ne, oziroma če se je učni mojster zavezal takoj ob pričetku učne dobe ali pa recimo od tretjega leta naprej plačevati vajencu za njegovo delo kakšno plačilo ali ne. Tudi brez ozira na šolske dolžnosti se osebe, ki niso izpolnile 12. leta ne smejo sprejemati za obrtne vajence, ker zakon prepoveduje rabiti take osebe za redna obrtna opravila. Ker je dolžnost učnega mojstra skrbeti za obrtno izobrazbo sprejetih vajencev, smejo sprejemati in imeti vajence le taki mojstri, kateri imajo sami potrebno strokovno znanje in katerih obrati so tako urejeni, da je vajencem v resnici dana priložnost, izobraziti se obrtu, ki naj postane njih poklic. Zaradi kakšnega hudodelstva sploh ali zaradi pregreška in prestopka, storjenega iz dobičkarije ali zoper javno pravnost obojni obrtniki ne smejo niti sprejemati vajencev niti že sprejetih dalje obdržati. Obrtno oblastvo sme pa sicer tudi v gotovih drugih primerih odtegniti kakšnemu obrtniku pravico, imeti vajence, tako zlasti v primeru, če uspeh vajenske izkušnje (oziroma pomočniške izkušnje), ki je za rokodelske obrte po novem obrtnem zakonu obvezna, pokaže, da je gospodar kriv neugodnega uspeha vajencevega. V ostalem pa za sprejemanje obrtnih vajencev ni omejitve, in sme zlasti tudi oče sprejeti in imeti v svojem obrtu sina za vajenca.

Sprejemanje za vajence se mora izvršiti na podlagi posebne pogodbe, učne pogodbe. Skleniti se mora pismena učna pogodba tekom štirih te-

dnov, potem ko se je pričelo učno razmerje. En izvod te pogodbe je takoj potem, ko je bila sklenjena, poslati zadrugnemu načelstvu; če pa gospodar ne pripada nobeni zadrugi, občin-skemu oblastvu, da jo vpiše v poseben zapisnik. Učna pogodba je kolka prosta. Ako je vajenec mladoleten, sklepna pogodba oče, oziroma varuh. Učna pogodba mora zlasti tudi obsegati določila in pogoje glede učnine, mezde, hrane, obleke, stanovanja, učne dobe ter glede pristojbine za vajensko (pomočniško) preizkušnjo, glede zadrugne sprejemnine in oprostitine. Bistvene določbe učne pogodbe je sprejeti v delavsko knjižico vajenca. Učna doba ne sme trajati manj nego dve leti in ne dalje nego štiri leta, pri vajencih v tovarniških podjetjih ne manj nego dve in ne dalje nego tri leta. V mejah teh postavnih določil je obrtnim zadrugam določiti, kako dolga bo učna doba. Če ni zadruga, se to določi v učni pogodbi. Učno razmerje sme tako učni gospodar kakor vajenec brez navedbe vzroka prenehati tekom prvih štirih tednov, ako se ob sprejetju vajencev ni določil daljši poskusni čas, vendar pa poskusni čas ne sme presegati treh mesecev in ga je vršati v učno dobo.

Tekom učne dobe je gospodar dolžan, skrbeti za obrtno izobrazbo vajenca, ne sme mu odtegovati v to potrebne časa in prilike s tem, da bi ga uporabljal za druge opravke. Tudi mora učni gospodar dati vajencu potrebni čas, da more obiskovati obrtno nadaljevalno šolo. Vajenec je pa dolžen biti gospodarju poslušen, zvest in molčljiv ter mora delati v obrtu po gospodarjevemu navodilu. Obiskovati mora obrtno-nadaljevalno šolo, če obstoji v tistem kraju. V zadrugnih pravilih, oziroma v učni pogodbi določeno učno dobo sme obrtno oblastvo podaljšati za dobo enega leta, če vajenec po lastni krivdi ne doseže v šoli zadostnega učnega uspeha, če se disciplinarnim potom izključi od šolskega pouka ali če ne prestane predpisane vajenske (pomočniške) preizkušnje.

Kadar se dokonča učno razmerje, je dolžen gospodar vajencu izdati izpričevalo o času učenja, ki ga je pri njem prebil, o vedenju med tem časom in o pridobljeni izvežbanosti. Če se učno razmerje dokonča redno, to je če je prebita dogovorjena učna doba, in gospodar pripada obrtni zadrugi, izda obrtna zadruga na podlagi učnega izpričevala, odhodnice obrtno-nadaljevalne šole in izpričevala o vajenski preizkušnji učno pismo. Bistveno vsebino navedenih izpričeval je vpišati v delavsko knjižico, katero potem overi pristojno županstvo.

Ali se more učno razmerje razvezati z odpovedjo? Učno razmerje se more od strani vajenca (če je mladoleten po očetu, varuhu) razvezati s tem, da se poda odpoved učnemu gospodarju na 14 dni, to pa le v slučaju, če vajenec menja svoj poklic, če prestopi k drugemu obrtniku ali če ga starši potrebujejo pri svojem gospodarstvu. Eno leto, potem ko se je tako razvezalo učno razmerje, se ne sme vajenca porabljati v enakem obrtnu ali temu obrtnu enakem tovarniškem podjetju, če prejšnji učni gospodar v to ne privoli. Če učni gospodar odreka to dovoljenje, se more vajenec, oziroma njegovi postavni zastopniki obrtni do pristojnega okrajnega sodišča. V ozira vrednih primerih sme sodišče nadomestiti dovoljenje. Odpovedi učnega razmerja od strani obrtnega gospodarja obrtni zakon ne pozna, pač pa daje obrtni zakon učnemu mojstru pravico, da takoj — brez od-

povedi — odpusti vajenca, če se izkaže, da vajenec sploh ni za rabo v dotičnem obrtnu; če zakrivi kakoznorno dejanje; če izdaje obratne tajnosti; če zanemara trajno svoje dolžnosti ali hudo žali učnega gospodarja; grozi svojemu učnemu gospodarju ali drugemu pomožnemu osebju; nadalje v primeru, da je bolan več nego tri mesece ali je dalj nego en mesec v zaporu.

Učna pogodba izgubi veljavnost, če gospodar preneha z obrtovanjem, če umrje gospodar ali vajenec ter v slučaju, da ali vajenec ali gospodar vsled nastalih izprememb v svojih razmerah ne more izpolnjevati prevzete dolžnosti. V primerih, v katerih je bilo učno razmerje razvezano brez krivde vajenca še predno je potekel učni čas in je bil učni gospodar član kakšne obrtne zadruga, je naloga zadruga, kolikor mogoče skrbeti za to, da se vajenec namesti pri kakem drugem zadrugnem članu istega obrta. Ob sklepanju nove učne pogodbe je v tem primeru, že dovršeni učni čas primerno upoštevati.

Zimski tečaj za stavbne rokodelce na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani je trgovinsko ministristvo pravkar uvrstilo v seznam onih obrtnih strokovnih učilišč v Avstriji, katerih absolventje imajo to ugodnost, da za nje kadar prosijo za koncesijo enega stavbnih obrtov zadostuje dokaz za eno leto krajše dobe praktične uporabe, kakor jo predpisuje zakon za druge osebe. To je za zavod jako važna pridobitev, in ne manj za obiskovalce teh zimskih tečajev. Zimski tečaji za stavbne rokodelce so se vsled svoje praktične uredbe in neposredno praktičnega pomena hitro priljubili med našimi obrtniki. Ugodnost, ki se je tečajem priznala po ministrskem ukazu, objavljenem v 246. številki državnega zakonika, more le ugodno vplivati na obisk.

F. L.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 8. nov.

Danes se je pričela vелеvažna debata: prvo čitanje proračunskega provizorija. A vkljub temu ni opažati nobenega zanimanja v zbornici, ker absorbira vsa pozornost poslancev ministrska kriza. Vobče je čudno, da se dá v danem položaju tako važna točka na dnevni red, ko še ni kompletnega ministristva in še tudi ni ustvarjena večina, ki bi naj glasovala za proračunski provizorij.

Vlada to dobro ve, da je pravzaprav docela nedopustno, da je na dnevnem redu proračun, ko se za kulisami še gradi ministristvo, zato so ji prav dobro došli socialno-demokratski nujni predlogi, ki zavirajo prehod na dnevni red.

V ospredju vsega zanimanja je še vedno ministrska kriza, ki še vedno absorbira pozornost vseh političnih faktorjev. Vse kaže na to, da bo kriza definitivno rešena že jutri, najkasneje pa prihodnji ponedeljek. Tako pri Čehih, kakor pri Nemcih je že opažati neka utrujenost in vse si že želi, da bi se završila ta kriza, ki je povzročila toliko nepotrebnih pregla-vic in neprilic.

Češki agrarci, ki so preje energično odklanjali, da bi njih vodja Prašek prevzel portfelj češkega ministra-rojaka, so se že kolikortoliko vdali, ako se tudi še niso oficijalno izrekli za to. Tudi pomisleki na nemški strani proti V o h a n k o v i kandida-

(Dalje v prilogi).

Čez trnje do sreče.

Povest.
(Dalje.)

XV.

»Veliki lov«, o katerem je svoje dni sanjarila Elvira, da ji pripelje v hišo odličnih gostov in ji ustvari družabno stališče in pridobi ugled pri ljudeh, se je kaj klavarno obnesel. Od vseh povablencev so prišli samo trije tržaški gostje. Anton se je žrtvoval in jih je lepo pogostil in skrbel za njih zabavo kolikor je mogel.

V tem, ko so bili gostje z Antonom na lovu, se je priplazil v gradič kmetski fantič. Hotel je smukniti mimo kuhinje, a je na hodniku naletel na Elviro, ki ga ni poznala in ga je osorno ustavila.

»Kaj iščeš tukaj — zakaj se nisi oglasil v kuhinji?«

Fantič je plaho pogledal lepo ponosno gospo in je jecljaje odgovoril:

»Gospodično Pavlo iščem.«

»Čigav pa si?«

»Medenov — in Tonček mi je ime.«

»In kaj hočeš od gospodične Pavle?«

Fantiča je to vprašanje spravilo v veliko zadrego. Zbežan se je oziral, kakor bi iskal, kje bi utekel, a odgovoril ni. Elvira je zapazila, da drži nekaj pod suknjičem.

»Ali si prinesel kako pismo?« je vprašala še osornejša, da bi fantiča prestrašila.

»Da«, je rekel fantič, ki ga je Elvirino vprašanje tako spravilo v zadrego, da je pozabil, kar so mu bili doma naročili.

Hudoben usmev je šinil čez ustne gospe Elvire.

»Gospodična Pavla je v kuhinji — nesi torej pismo tja«, je zaukazala fantiču, ki se je na to povelje z največjo naglostjo umaknil osorni gospe in izginil v kuhinji.

Elvira bi bila pač rada dobila tisto pismo v roke, a ni se upala je fantu vzeti. Vzemirjalo pa jo je, da dobiva Pavla skrivaj pisma. Kdo ji piše? To je bilo vprašanje, s katerim si je belila gospa Elvira glavo tudi še potem, ko je bil fantič že davno zapustil grad in odšel proti svojemu domu.

Pavlo je dobljeno pismo kaj neprijetno iznenadilo. Komaj nekaj dni je bil stari krošnjar odsoten in že je postal nepotrepljiv, da mu Pavla nič ne poroča. Nujno je prosil, naj mu Pavla piše, kdaj bi mogel videti svojo hčer in kdaj izpolni Pavla svojo obljubo.

Pavla je umevala, da se je v krošnjarju s ponovljeno močjo vzbudilo zahtevanje videti svojo hčer in se ž njo pogovoriti. Zbala se je, da bo ta želja od dne do dne večja, da pozabi stari nesrečni mož na vse svoje obljube in da pride nazaj. To boja-zen je še povečevalo krošnjarjevo sporočilo, da je toliko okrevljal, da je mogel zapustiti hiralnico.

Pavla je sprevidela, da mora krošnjarju pisati. A kako? Hotela je potolažiti krošnjarja, da ne bo nepotrepljiv in da bi ostal v Ljubljani, a rekla si je, da mora biti pismo tako sestavljeno, da bi nihče ne uganil, za kaj se gre, tudi če bi prišlo pismo v nepoklicane roke.

Po večurnem trudu je Pavla končno sestavila odgovor, ki se ji je zdel primeren.

»Nikar ne mislite, da sem pozabila na svojo obljubo. Razmere so krive, da je še nisem izpolnila. Ko bi se ne bala zaradi očeta, bi me nobena moč na svetu ne mogla zadržati, da izpolnim svojo besedo. Verujte mi pa da ostanem zvesta dani besedi in da hočem izpolniti Vašo nado, naj velja kar hoče. Zanašam se, da ostanete tudi Vi zvesti svoji oblubi. Nekaj časa bo pač še preteklo, predno se vidiva, ali prosim Vas, da med tem ne dvomite o meni. Nikar mi več ne pišite in bodite pogumni. Pavla.«

Pavla je bila prepričana, da je pismo dobro sestavila in da ni povedala nič preveč in nič premalo in vse v tako negotovih izrazih, da se ji ni bati ničesar, tudi če bi krošnjar pismo izgubil ali zavrgel.

Naposled je spisala še naslov, kakor se je bila domenila s krošnjarjem. »Čez trnje do sreče — Ljubljana, poste restante.«

Zaradi varnosti je sklenila, da nese pismo sama na pošto v trg, po znamko pa je šla v očetovo sobo.

Elvira in njena mišjeoka tržaška

hišna sta čakali že ves čas, kdaj da zapusti Pavla svojo sobico. Elvira je naročila hišni, da ostane Pavli za petami in jo zadrži, sama je pa pohitela gori, da pogleda, če je Pavla pustila dobljeno pismo v svoji sobi.

Pavla je vstopila v očetovo sobo in vzela iz miznice znamko, dočim je hišna navidezno nekaj pospravljala po sobi, v resnici pa gledala, kakšen je naslov na pismu. Res se ji je posrečilo čitati naslov, na kar je hitro odšla naznaniti gospe Elviri uspeh svojega vohunstva.

Brezskrbno je šla Pavla v trg in je pri pošti vrgla pismo v nabiralnik. Ni se ozirala in ni zapazila, da jo sledi v primerni razdalji tržaška hišina. Ko se je Pavla obrnila in odšla po svoji poti nazaj, je hišna pohitela na pošto. Sramežljivo je tam povedala, da je vrgla v nabiralnik pismo z naslovom: »Čez trnje do sreče« — Ljubljana, poste restante, da je to pismo namenjeno njenemu ženinu, a da je pomotoma dela v zavitek nepravno pisanje.

Na pošti so ji brez obotavljanja izročili pismo in hišna se je vrnila v gradič kot triumfatorica in je prejela za svoje premeteno izvedeno delo znatno nagrado.

Lovci so se popoldne vrnili na gradič. Plena so napravili malo in dolgočasili so se na lovu tako, da sta major in stari tržaški gospod komaj čakala, kdaj jo odkurita. Po večerji sta se major in njegov tržaški znanec kar na kratko zahvalila za izkazano

jima gostoljubnost in sta vzlic vsemu prigovarjanju odpotovala. Anton je bil vsled tega tako nevoljen, da je po večerji odšel v trg k svojim znanem in pustil Elviro samo z Mirkom in z njenim bratrancem grofom Rotto.

Tudi nenadni odhod tržaških gostov ni ta dan ozlovoljil Elvire, dasi je ta odhod kazal precejšnjo pomanjkanje dolžnega spoštovanja do gostoljubne hiše. Elvira je bila ves večer vesela in zabavna in je postala kar razposajena, ko sta tudi stara gospa in Pavla zapustili sobo. Mirko in grof Rotta sta pridno praznila čaše in postajala vse intimnejša z Elviro, ki je ta večer vse dopuščala. Naposled, ko je začelo tudi pri Elviri učinkovati zaužito vino, je grof Rotta predlagal, obče pobratimstvo. To se je zgodilo in Mirko je pritisnil gospe Elviri na ustne goreč poljub in pil bratovščino tudi z grofom Rotto.

»Mi trije se razumemo«, je v svoji vinski prešernosti vzkliknila Elvira, »mi trije vemo, da je na svetu vse laž, tudi zakon in zvestoba, večna in resnična pa samo ljubezen.«

Gospa Elvira je pri teh besedah goreče pogledala Mirka, a ni našla odziva, kakor ga je pričakovala. Ciničnem Elvirinih besed je Mirka kar zabelel in ga tako iztrezil, da je hotel narediti konec popivanju, dasi mu je Elvira nevoljno zaklicala:

»Ti si ravno tak dolgočasen filister kakor vsi drugi.«

(Dalje prihodnja.)

turi za trgovskega ministra se bodo dali najbrže se tekom današnjega dne odstraniti in nemara že v ponedeljek bo kompletno rekonstruirano Beckovo ministrstvo, v katerega vstopijo tile parlamentarci: Vohanka, trgovski minister, dr. Ebenhoch, poljedelski minister, dr. Gessmann, minister javnih del, Prašek, češki minister-rojak in Peschka, nemški minister-rojak.

Pri tej prilici bo marsikdo vprašal: Kaj je pa z jugoslovanskim ministrom? To je kočljiva stvar! Razpravljalo se je tudi o tem vprašanju in baron Beck bi ne bil nasproten, da bi se tudi ta zadeva v diskusijo. Toda odnošaji med jugoslovansko delegacijo so onemogočili to, da si Čehi vplivajo na jugoslovanske poslance, naj tudi oni stopijo na dan s svojimi zahtevami, češ, da je sedaj za to najugodnejši čas. V to svrhu so Čehi nasvetovali, da bi se oba jugoslovanska kluba združila, a so naleteli s tem nasvetom na najljutejši odpor pri klerikalcih, zlasti pri dr. Šusteršiču, ki odločno odklanja vsako kombinacijo z jugoslovanskim ministrom.

Kakor sem informiran, je bil sedaj najugodnejši moment, da dobimo Jugoslavlani svojega zastopnika v ministrstvu, in sicer namenoma v osebi dr. Ivčevića, da bi se ne brskiralo niti ne niti one slovenske stranke.

No, velik moment je našel majhne ljudi! Obtrmili in trdoglavnosti dr. Šusteršiča, to smemo smetati, se je razbilo vse! In Jugoslavlani bodemo se vnaprej hlapčevali vsaki vladi, ne da bi imeli nanjo niti najmanjšega vpliva. A to ni ne »zdrorow«, niti »honorow«!

Danes se je razglasilo, da je klerikalni slovenski klub dobil prirastek. Pristopil mu je oficijalno koroški poslanec Fran Grafenauer. To sicer ni nobena novost, ker se je itak vnaprej vedelo, da je hospitacija tega poslanca v obeh jugoslovanskih klubih samo manever, ki je bil dogovorjen že takrat, ko se je sklenila v Ljubljani »sprava in poravnava« med kranjskimi klerikalci in takozvanimi voditelji koroške politike. Grafenauerjev vstop v klerikalni klub torej ni prišel nepričakovano, a značilen je v toliko, da je zastopnik koroških Slovencev uklonil svoj tilnik pod jarem tistega, ki je storil vse, da bi spravil koroške Slovence še ob tisto zastopstvo, ki jim ga je »milostno« naklonila vlada. Ako je to Korošcem prav, je nam tudi!

Današnja seja znači za nas dogodek.

Slovenski modobilisvojegastenografa!

Okrajnemu komisarju dr. Skabernetu, ki je pridelen naučnemu ministrstvu, se je poverila naloga, da stenografira slovenske govore, da se priobčijo v ekscerptu v državnozbornski korespondenci.

Edini jasni moment v teh za nas Slovence toli žalostnih razmerah,

No, zopet ena stvar več, glede katere si bodo gotovi ljudje lahko lastili zase zaslugi!

Današnja seja se je pričela ob poludnavajstih. Ko je minister Bienenroth odgovoril na nekatere interpellacije, je socialni demokrat dr. Adler predlagal, naj se seja z ozirom na krizo in politični položaj zaključi. Ta predlog je bil odklonjen in zbornica je pričela razpravo o nujnem predlogu glede državne podpore rezervistom na orožnih vajah. Oziroma njihovim rodbinam. Ta predlog so utemeljevali krščanski socialci Steiner, socialist Winarsky in Čeh Reichstädter. Ko sta govorila še Prokesch in Fresl, je zbornica izvolila za progovornika Gugenberga, za protigovornika pa Sternberga.

Prihodnja seja bo v torek.

Kriza.

Dunaj, 8. novembra. Kriza se sme smatrati kot končana. Definitivno odločitev pade jutri popoldne pri seji dvanaestorice nemških strank. Ministrski predsednik baron Beck deluje z vso silo na to, da bi bila kriza rešena že najkasneje do jutri zvečer, ker hoče že v nedeljo poročati cesarju o rekonstrukciji svojega kabineta. V ugodnem slučaju priobči uradna »Wiener Zeitung« že v sredo listo novih ministrov. Ako bi se pa v zadnjem hipu kombinacija razbila in bi nastale nove težkoče, se je baje baron Beck odločil, da izvaja iz tega konsekvence in ponudi cesarju svojo demisijo. Toda kakor sedaj stvari stoje, se skoro ni bati, da bi moral Beck poseči po tem skrajnem sredstvu.

Iz nagodbenega odseka.

Dunaj, 8. novembra. Nagodbeni odsek je imel danes popoldne sejo. Takoj začetkoma se je stavil dr. Adler predlog, naj se seja z ozirom na politični položaj in na odsotnost

ministrov odgodi. Prisotni finančni minister dr. Korytowski je nato izjavil, da bo takoj sporočil ministrskemu predsedniku, naj nemudoma pride k seji. Vkljub temu je odsek s 17 proti 15 glasom sprejel Adlerjev predlog in odgodil sejo, kar znači mal poraz za vlado. Predsednik je nato hotel določiti prihodnjo sejo na ponedeljek, a odsek je sprejel predlog posl. Seitzja, naj naznani predsednik prihodnjo sejo pismenim potom.

Za nagodbo.

Dunaj, 8. novembra. Trgovinsko-politični odbor poljedelskega sveta je po referatu posl. Povšeta z ozirom na nagodbo sklenil resolucijo, v kateri pravi med drugim: Nagodba se sicer ne more v vseh njenih delih odpraviti, vendar se mora smatrati kot takšna rešitev perečih vprašanj, da ji je treba dati prednost pred sedanjim reciprocitetnim razmerjem in pred nastopom neurejenih in dvomljivih političnih in gospodarskih odnošajev.

Iz Ogrske.

Budimpešta, 8. novembra. Ministrski svet je v današnji seji razpravljao o hrvaškem vprašanju. Dr. Wekerle odpušča se dnu na Dunaj, da poroča cesarju o ogrsko-hrvaškem konfliktu in da si izprosi dovoljenje za nekatere ukrepe, ki bi naj definitivno rešili konflikt med Ogrsko in Hrvaško.

Budimpešta, 8. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je prišlo do burnih prizorov med Madžari in Hrvati. Posl. Supilo je protestiral proti temu, da se zabranjujejo hrvaški govori k poslovanju. Predsednik in posl. Ugron sta branila postopanje predsedstva ter zatrjevala, da bi pravzaprav ne smel v zbornico noben poslanec, ki bi ne bil več madžarskega jezika. Dr. Lorković je hotel govoriti k poslovanju, a ni dobil besede. Nato je govoril posl. Purić proti indemniteti. Posl. dr. Mažuranić je predsed. odtegnil besedo, ker je kritikoval postopanje predsedstva napram Hrvatim, posl. Pribečević pa radi tega, ker ni govoril hrvaški, marveč — srbski. Sploh so Madžari v tej seji postopali s hrvaškimi govorniki tako nasilno, kakor še nikdar. Vsem poslancem zapored Mučeviću, Zagorenu in Budisavljeviću je predsednik pod različnimi pretvezami odtegnil besedo in s tem srečno povzročil konec debate. Toda glasovati o indemniteti se vendar še ni moglo, ker so Hrvatje po poslovanju zahtevali, naj se glasovanje odloži do prihodnje seje.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 8. novembra. Predsednik »Zveze ruskih ljudi« Puriševič izjavlja, da njegova stranka dumi ne priznava zakonodajne oblasti, marveč jo smatra zgolj kot korporacijo, ki sme carju svetovati. Njegova stranka bo torej delovala na to, da se дума razpusti, in da se sploh preklicajo vse navedbe, ki bi bile v zvezi s konstitucionalizmom.

Riga, 8. novembra. Tu je bil izvoljen za poslanca letonski socialni demokrat Priedkalin proti kandidatu združenih zmernih Letoncev in Nemcem Grosswaldu.

Varšava, 8. novembra. Te dni je policija tretirala 83 pristašev proletarske stranke, ker so na sumu, da so revolucionarji. Vojno sodišče je obsodilo štiri osebe na smrt.

Shod poštarjev in poštinih oficijantov na Dunaju.

Dne 5. t. m. vršil se je v veliki dvorani hotela »Post« na Dunaju shod poštarjev in poštinih oficijantov. Iz vseh delov Avstrije prišli so odposlanci od obeh osrednjih društev na shod. Od dunajskega poštnega ravateljstva so bili navzoči dvorni svetnik Habrda in trije poštini svetniki. Shod počastilo je tudi 53 drž. poslancev raznih strank in narodnosti, le od južnih poslancev ni bilo žalibog videti ne enega ne. Gospod poslanec Hribar se je radi občinske seje oprostil.

O razmerah oficijantov je predaval tovariš Bryda, ter med drugim navedel, da se aspirantje po dokončanih skušnjah vpišejo kot nekaki »poštini nadomestni rezervisti«, ter so odvisni večinoma od dopustov in boleznih onih, kateri so na stalnih mestih. Ako prosi starejši poštini oficijant za poštarsko mesto in to dobi, je popolnoma presenečen, ker dobi, potem nižjo plačo, kar se sicer še v deželi izhajajočega solca ne zgodi. Tudi glavni te dežele bi s svojo kito zmaljal, ako bi kaj takega slišal. — Dalje je omenil, da so bili svoj čas, ko se je premoženje penzijskega zaklada prevzelo v državno mošnjo poklicani k posvetovanju takomenovani »Obermacherji«, kateri pa niso imeli pred očmi skupnih koristi tistih, katere so zastopali, marveč so se jim

beščali le razni križčki ter gumbnični okraski. V kazen za to morajo sedaj poštarji razna leta za penzijo kupiti in drago plačevati.

Glede poštarjev poročal je predsednik osr. društva g. Schäffer. Prišel je s poštarjem iz starih dobrih let, ko mu ni bilo potreba posebnih vrednosti, temveč le toliko premoženja, da si je omislil vozove in konje, kateri zadnji so mu premoženje skup vozili. Tisti, kateri so še danes iz takih hiš, imajo premoženje, a oni, kateri se sedaj imenujejo, nimajo drugega kod prazen želodec in dolgove. Danes se zahteva od poštarjev izobrazbe, znanja in točnega izpolnjevanja vseh predpisov, a njih plača ni s temi dolžnostmi v nobeni primiri. Z rokami praskajo po kupih denarnih pisem in po milijonih svetlih kronic, a po želodcu jim kruli; čuda ni torej, ako se kateri teh zmoti, ter ne pozna razlike med »tvojim in mojim«. Naš stan bil je eden najuglednejših, a zna izginiti, ako nam ne bo vlada pomagala na noge in nehala nas k tlom pritiskati. — Pavšali za sluge niso z njih delom v nobenem primeru, torej naj poštna uprava, ker že ona dostavnino v žep spravi, tudi sluge sama prevzame, ter njih delo, katero je jako trudapolno in odgovorno, primerno plača.

Nato zglasil se je k besedi posl. gospod Weidenhofer v imenu vseh zedinjenih nemških strank ter je rekel, da naj nam bode v dokaz simpatij, katere pri poslancih uživamo, število navzočih državnih poslancev. Obljubil je, da se bodo poslanci natančno prepirali, za kaj se bo v proračunu v naš namen stavljeno 7 milijonov porabilo. Cela poštna uprava mora se modernizirati ter na zdrave noge postaviti. Takoimenovani »Brotesser« naj se odstranijo in se tiste, kateri delajo, za tujih delo tudi plača.

Za tem govornikom prišel je poslanec gosp. Čeh, kateri se je hotel svojega maternega jezika poslužiti, kar mu pa vladni zastopnik, meneč da ga ne razume, ni dovolil. Poslanec Čeh je vprašal, če je to v prvič, da se na Dunaju češko govori. V dvorani in na galeriji, kateri ste bile do zadnjega kottička napolnjeni, nastalo je grozno kričanje in med gromovitimi na zdar in živio-klici se je zahtevalo, da naj svoj govor češko nadaljuje. Ker je pa vladni zastopnik grozil, da shod razpusti, in ker ni bila še nobena resolucija sklenjena, so se morali zborovalci podati. Gosp. Čeh se je za besedo zahvalil, ter rekel, da se bode radi tega postopanja na pristojnem mestu pritožil.

Za tem prišel je poslanec gosp. Bulin, kateri je zopet svoj govor češko pričel, katerega pa iz prej navedenega vzroka ni mogel izvršiti. Gosp. Bulin proti vladnem zastopniku obrnjen pravi nemško: Vi mi nimate čisto nič zapovedovati, mi smo imuni in ne stojimo pod Vašo kontrolo in tudi nismo vladni odgovorni, v katerem jeziku bomo govorili. Ker pa le ni smel češko govoriti, je od besede odstopil, ter obljubil, da bodo vsi moravski poslanci zahteve podpirali.

Prihodnji govornik gosp. posl. Kotlar pričel je zopet češko meneč, mi si ne damo nič predpisovati. Ker pa vladni zastopnik le ni pustil govor nadaljevati, je gospod Kotlar nemško pričel in rekel, da hoče poskusiti nemško povedati, kar je sedaj govoril. Jaz sem agrarec in o nas se govori, da smo uradništvu sovražni, kar pa ni res, čemur dokazuje dejstvo, da smo volili tudi uradnika-poštara agrarnim poslancem. Na nas se zamorete torej zanesti, kajti če ste delavci, plačajo naj vas kot take, če vam pa nalože uradniška dela, naj vas torej tudi kot uradnike plačajo. Z gospodom vladnim zastopnikom zmenili se bomo na drugem mestu. (Viharni na zdar in živio-klici ter gromoviti aplavz.)

Nato je nastopil poslanec gosp. Glöckl v imenu 87 socialno-demokratskih poslancev ter izjavil, da bode on nemško in sicer tako nemško govoril, da ga bode tudi vladni zastopnik razumel. Povedal je marsikatero ostro besedo, katerih pa seveda tu ni moč navesti. Nočem ščuvati, je rekel med drugim, kličem vam le na delo, naše podpore ste gotovi, ker ste jo potrebni. Kakor en mož stojimo za vami. Pojdite skupno na boj v pravično zmago. Prijatelji, sprejeli ste boj in ga morate dokončati. Končal je z besedami: Kdor se boja boji, ni vreden zmage!

Sledeči poslanec gosp. Jäger je rekel: prišli smo, da vam pomagamo. Ker so že predgovorniki veliko lepega in jedrnatega povedali kličem vam le, bodite edini, edini, in zopet edini!

Gosp. Anderle, krščan. socialne stranke je omenil, da ne poznajo naše težnje šele od danes, temveč že dolgo. Bodite edini v boju, v katerem vam naša stranka ne le pomoč obljubi, temveč bode tudi besedo držala. Upam, da se vam bode pomagalo, pomagati moralo.

Govoril je še tajnik državnih uslužbenecov gosp. Suhanek in pripo-

ročal obema društvoma, da naj bosta pripravljena. Kadar bode potreba, se z vami zedinimo, kajti gremo lahko posebej, a skupno udarimo. Redakter Rečko in Orel priporočala sta posebno komisijo, o kateri točki se je dne 6. m. m. razpravljalo. Ko je nato predsednik gosp. Stumer prebral resolucijo in se je enoglasno sprejela, se je ta velikanski shod ob 1. uri popolnoma zaključil.

Pohvalno omenil bi še rad nemške poštarje in oficijante, ker so kakor drugi Slovani zahtevali, da se naj dovoli češko govoriti. Vidi se torej, da pri nas ni politike, temuč boj za kruh in obstanek.

Končno bi še želel, da naj bi častiti gospodje južni poslanci posnemali njih severne tovariše, ter se nekoliko bolj zanimali za stan, kateri je gotovo vse podpore vreden in potreben.

Dnevne vesti.

V Ljubljani 9. novembra.

Narodno-napredni volilci!

Jutri dopolne ob desetih priredi v veliki dvorani »Mestnega doma« narodno-napredna stranka shod, na katerem bo poročal državni poslanec Ivan Hribar o političnem položaju in o svojem delovanju v parlamentu. Sodelujoči narodno-napredne stranke, udeležite se tega shoda v čim največjem številu, da pokažete svojo politično zrelost in svoje zanimanje za dogodke, ki stoje sedaj v ospredju ne samo državne, nego tudi naše slovenske politike. Nagodba in vprašanje železniške zveze z Dalmacijo je središčje, okrog katerega se v tem trenutku vrti vsa naša politika. Kdor hoče dobiti v teh vprašanjih jasno, avtentično sliko, naj ne zamudi priti na ta shod. Takisto naj tudi nihče ne zamudi prilike, prihiteti na zborovanje, kdor ima kako željo ali vprašanje na gospoda državnega poslanca. Jutrišnjega shoda se naj udeležijo sploh vsi, ki pripadajo narodno-napredni stranki, od prvega do zadnjega, da bo ta shod sijajna manifestacija napredne slovenske Ljubljane in napredne, svobodne misli!

Grafenauer v Šusteršičevem klubu. Koroško politično vodstvo, ki je svoj čas vprizorilo zoper Šusteršiča znano gonjo, je poslalo svojega poslušnega poslanca Grafenauerja — v Šusteršičev klub, — seveda po sklepu zaupnikov. Ti zaupniki so bili povabljeni s posebnimi vabilom na zaključen shod ter oddali svoje izjave. Kako so te »zaupnike« pripravili za te izjave, in v koliko je prišla pri tem prava ljudska volja v poštev, o tem bomo še poročali. Eno je gotovo, da občutijo ta politični korak vsi samostojno misleči ljudje na Koroškem za velik političen skandal. Ta vest nas ni kar nič iznenadila, saj je imelo pri tem vmes klerikalno politično vodstvo svoje — črne prste. Druga je pri tej struji, ki je v zadnjem času zavladala pri »Miru«, ni bilo pričakovati. »Mir« je s svojimi prikritimi in neprikritimi napadi na enega najdelavnejših poslancev, če ne najdelavnejšega poslanca v Jugoslovanskem klubu, župana ljubljanskega g. Ivana Hribarja, pripravljala pot. Na shodu zaupnikov pa so imeli pravico govoriti in izjaviti samo — povabljeni — s tem je povedano vse. Breje in Podgore sta že davno zlezla pod Šusteršičev kloboč, zdaj je srečno privesljal v Šusteršičev pristan tudi — Grafenauer, ki je še pred nedavnim časom metal na Šusteršiča ogenj in žveplo, Hribarju pa zatrjeval, da je z dušo in srem pri jugoslovanskem klubu. Kaj bodo koroški Slovenci dosegli s pomočjo Šusteršičevega kluba, bo pokazala bližnja bodočnost. Po našem mnenju koroški slovenski poslanec ni za to tukaj, da bi delal štafazo kranjskim klerikalcem, ker je bil voljen od velike dela svojih volilcev, ki morda ne vedo, da prodajajo kranjski klerikalci slov. narodnost na Gorenjskem, v Jesenicah Nemu — zgolj na narodni program. Nas bo z narodnega stališča le veselilo, ako bo dosegel Grafenauer resničnih uspehov v prid slovenske narodnosti na Koroškem.

Občni zbor političnega društva v Celovcu je bil jako zanimiv ne le radi značilne nadomestne volitve enega odbornika, proti kateri je glasovalo nekaj nadutih klerikalnih petelinov, nego pred vsem radi tega, da je velik del zborovalec javno obsodil »Mir« in njegovo pisavo v zadnjem času, o čemer zadnji »Mir« nič kaj dosti ne ve poročati. Proti »Miru« so nastopili različni elementi, celo par duhovnikov; povdarjalo se je, da je premalo radikalno, da ni popularno pisan, da je premalo gospodarski, — obsodba, kakršne nismo pričakovali, s katero se pa seveda popolnoma strinjamo. Nam je le v zaščeno, ker ta obsodba potrjuje, kar smo o tem listu ravno mi v zadnjem času pisali in ožigosali. Za danes samo toliko.

Klerikalci in umetnost. Snoči je škofov list izpregovoril o umetnosti. Povod mu je dala umetniška razstava, ki so jo priredili ljubljanski Nemci. V jednatih besedah je povedal svoje »misli«, ki so se mu vzbudile pri tem pojavu. Kričavi naprednjaki ne store ničesar za umetnost, prepuščajo rešitev umetniškega vprašanja Hribarju in so srečni, da imajo par kinematografov in panoramo, kjer vidijo poleg Vodnikovega spomenika županovega Zanka. Huda je ta in težko jo je spraviti, zlasti če se pomisli, koliko klerikalci store za slovensko umetnost. Naprednjaštvo se res ne more z ničemer drugim ponasati, kakor da je po svojih zastopnikih dovolilo v ljubljanskem občinskem svetu redni letni izdelek menda 2000 K za nakup slovenskih umotvorov — reševal pa tega vprašanja ni župan Hribar nego ravatelj Šubie in mag. svetnik dr. Zarnik — in da tu in tam kak premožnejši naprednjak kupi kako sliko. A klerikalci. Vedno razglašajo, da so oni edini reprezentantje naroda in da imajo vse ljudstvo za seboj. Kot taki bi pač imeli tudi dolžnost, skrbeti za umetnost. Radi bi navedli njih zasluge, pa ne moremo, ker jih nikjer ni. Časih so bile kranjske cerkve imeteljece različnih umotvorov. V dobi tesne zveze z Italijo je prišlo v kranjske cerkve marsikaj lepega, pa je vse izginilo. Prečastiti dušni pastirji so smatrali umotvore za nepotrebne stvari in so jih nadomestili s karikaturnimi. Naše cerkve so danes z malimi izjemami priče našega barbarstva. Ravno tako je s klerikalnimi zaslugami na drugih poljih umetnosti. V pesništvu — vezi za bonbončke, v leposlovju Boltatu Pepe s Kudelugo, v obratni umetnosti »zabji pildke« — to je vse, kar so klerikalci storili za slovensko umetnost in to je gotovo toliko, da lahko zabavljajo na naprednjake. Posebno se jim prilega zabavljanje na kinematografe in sicer ravno zdaj, ko se je v kinematografu cel teden predstavljalo Kristusovo trpljenje in delal lep dobiček, kajti klerikalci so se kar topli za vstopnice. Kar se tiče županovega Zanka je pa kot človek in mestni uslužbenec vsaj tako častivreden mož, kakor vsak ljubljanski korar, izgleda pa veliko inteligentnejše kakor »Slovenec« patron škof Bonaventura.

Občinski zastop v Škofji Loki je v svoji seji dne 6. t. m. po predlogu župana soglasno sklenil sledečo resolucijo: »Občinski odbor mesta Škofja Loka izreče s tem svoje ogorčenje zaradi neosnovanih napadov na tukajšnjega sodnega adjunkta gospoda Oskarja Deva, kakor jih je v zadnjem času večkrat prinašal ljubljanski dnevnik »Slovenec«. Pri vsem tukajšnjem prebivalstvu je gospod Dev ne le priljubljen kot izvrsten družabnik, ki se ne vrtka v nobeno politiko, ampak tudi čislán kot dober in nepristranski sodnik. Kdor trdi, da dela gospod adjunkt Dev pri svojem kazenskem ali civilnem uradovanju razlike med strankami po njih političnem mišljenju, ta govori nerensico. Želeti bi bilo le, da bi imeli v Škofji Loki vedno tako obče priljubljenega, spoštovanega in vsem strankam enako postrežnega sodnega adjunkta, kakor je gospod Dev«.

Županska volitev na Jesenicah. Najstarejši odbornik Jožef Klinar je sklical novoizvoljeni občinski zastop k volitvi župana v torek, 5. t. m. v hotel pri Počivavseku. Volitev je vodil c. kr. okrajni komisar Kordin. Vsa občina je v napetostjo pričakovala, kdo bo novi mož na Jesenicah. To pričakovanje se ni uresničilo. Že prej so se čuli glasovi, da se klerikalna in tovarniška stranka ne moreta sporazumeti glede novega župana. Zaljubljeni bratje, ki so se cela tri leta z res občudovanja vredno vztrajnostjo borili proti narodno-napredni stranki, so se spri v zadnjem trenutku. S skupno silo so podrli naprednjake, ko pa je bilo treba deliti plen, so se šele zavedli, da je treba vendar pomisliti, kdo bo pravzaprav gospodar občine. Želja po gospodarstvu je zamorila politično treznost in razsodnost. Preveč imamo že skušnje na Jesenicah, da bi mislili, klerikalci so šli z narodnih ozirov svojo pot, ne, oni so se le postavili na stališče: vse mora v našo strankarsko malho ali pa nič. V torek je bil res prizor za bogove, ko smo opazovali, da so se spri stari politični prijatelji ter z enim mahljajem podrli to, za kar so se dejansko več let bojevali. Tovarniška stranka se ni udeležila volitve, zastopal jo je tovarniški uradnik g. Anton Pongratz, ki izjavi v imenu stranke, da naj se občinski zastop razpusti. Narodno-napredni odborniki so došli polnoštevilno, ravno tako tudi klerikalni. Kdo bi se ne bil od sreča smejal, ko je videl vstati župnika Zabukovca, ki zahteva, da se njegovi bivši zavezniki kaznujejo radi odsotnosti z globo 40 K. V imenu narodno-naprednih volilcev je izjavil g. dr. F. Kogoj, da v zvezi z strankano stališču, da se mora občinski zastop nemudoma

razpustiti. Zahtevo narodno-napredne in tovarniške stranke je sprejel okrajni komisar na zapisnik. S tem je zopet zaključeno eno dejanje v dolgoletnem političnem boju na Jelenicah.

— **Značilen pojav.** Iz Trboveljske občine se nam piše: Pri naših »knapih« vre; pojavilo se je med njimi neko versko vrvenje. »Proč od Rima« se čuje tuintam. Govori se, da je hotelo več rudarjev prestopiti h staroverstvu (altkatolizizmu); a iz praktičnih ozirov so se pričeli pogajati s celjskim protestantskim pastirjem Mayem ter bodo postali »luteri«. Ko natančneje o vsem poizvedemo, vam poročamo. — Radovedni smo, kaj k temu poreče naš sladko-smehljivi p. e. g. duhovni svetnik in župnik P. Erjavec. Da, da, g. Peter, kaj mora človek doživeti na stare svoje dni, ne?!

— **Nadomestne volitve v štajerski dež.** Zbor. Ker je g. dr. Dečko zaradi bolezni prenehal biti deželni poslanec štajerski, so razpisane za njegov mandat v celjskem političnem okraju nadomestne volitve in sicer za 23. januar prvotne, za 27. januar pa ožje volitve.

— **Resen opomin slovenskemu učiteljstvu!** Od Drave se nam piše 5. novembra t. l.: Obče znano je, s kako besnostjo se v slednjem času zaganja naša »narodna« duhovščina v edino slovensko obrambo naše družbo, v šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Kjer pač klerikaleci nimajo pretežne premoči, tam povsod razdirajo, ne meneč se za to, da pomagajo ugonabljeni našo narodno moč, da kopljejo grob našemu nar. življenju... Komandirali bi radi vsepovsod, a žrtvovale ničesa, ali pa le tam, kjer vedo, da je njim samim v prilog. Narodnost jim je deveta briga, samopasnost in vladodržje — vse. To je fakt, žalosten sicer, a resničen! — Učiteljstvo slovensko je doslej vedno rade volje podpiralo našo Mohorjevo družbo in sicer tako materialno, kakor tudi — duševno, dobro upoštevajoč te družbe odvaženi pomen za nabrazbo naroda našega. A nikoli ni moglo videti, da družba troši tlikanj tisočakov za čisto odveče — molitvenike: vsaj imamo teh že na preostajanje! Koliko koristnega in prepotrebnega čitva bi se vsakoletno lahko bi nudilo našemu ljudstvu za denar, ki so ga brezpotrebno stali molitveniki, kateri brezuspešno leže na knetih v raznih predalih. A naj bode temu, kakor že koli, biti mora odslej drugače! — Mohorjeva družba je sedaj skoraj popolnoma domena naših klerikalcev, ki zapostavljajo, kjer le morejo, naš kulturni napredek. Take družbe dalje ne moremo podpirati ter delati za njo! Držimo se za sedaj še v rezervi: a če duhovna naša gospoda ne bode odnehala bojkotirati naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda, potem stopimo v ofenzivo ter gremo v boj z vsemi silami v smislu podane izjave pri glavnem zboru »Narodne stranke za Štajersko« dne 3. novembra t. l. v Celju proti družbi sv. Mohorja! Čemu še obzirnost napram o nim, ki niti ne upoštevajo dejstva, da se imamo boriti za narodno bitnost, ki nečesto videti, kako se nam od dne do dne bolj krčijo meje ter da v omejitve ter žalostne prikazni zdaj le še more edino kaj pomagati naša obrambna družba sv. Cirila in Metoda!! Pozor tedaj, učitelji slovenski! — Kako si mislimo to eventualno odporno delo osnovati: o tem pa drugo pot.

Učitelj - Mohorjan.

— **Staroslovenski grobovi v bohinjski Srednji vasi.** Nad Srednjo vasio na Zalah (staroslovenska žal pomenja grob) je odkril kustos dež. muzeja dr. V. Smid 23 staroslovenskih grobov, ki so po večini imeli precejšnje število lepih priložkov. Nekateri mrličji so imeli po dveje in več (do osem) senčnikov (Schlaefenringe), bronastih in srebrnih obeskov, ki imajo eden konec zavrt v podobi črke S. Senčniki so karakteristični okrasek, ki se dobi edino le v slovenskih grobovih ranega srednjega veka. Poleg senčnikov se je dobilo 6 grobovih še precej uhano, med temi nekaj z grozdnatim steklenim obeskom in dvoje srebrnih uhano z lepo okrašenimi obeski v podobi polmese. Več mrličev je nosilo tudi prstane, eden tri, drugi celo štiri. Prstani so bronasti in srebrni, masivni ali tenki, gladki in okrašeni z različnimi ornamentami. V arheološkem oziru zelo znameniti je to, da so prstani in senčniki zelo različnih oblik. Dobilo se je tudi četvero bronastih zapon, okroglih in ena četrtooglasta, ki je ornamentirana. V enem grobu se je pri ženskem mrliču našel niz steklenih biserov in prstan z vložnimi kamenci. — Najbolj zanimivo je, da se je med narodom ohranila tradicija, da so svoj čas pokopavali na Zalah kristjane, na drugem koncu vasi na Podonjicah pa pogane. Deželni muzej je kopal tudi tu in zasledil dvoje staroslovenskih grobov. Ostali grobovi so bili že razriti, ker so jemali na tem kraju pesek za zidavo več hiš.

Grobovi so iz dobe Karla Vel. in so njihovi okraški najbolj sorodni onim iz staroslovenskih grobov na Bledu, če tudi se v marsičem razlikujejo od njih. Zelo so glede nekajih oblik drugačni od grobov iz Mengša, ki pripadajo takozvanemu Kettlaškemu tipu (Kettlachertypus po kraju Kettlach pri Glognici na Nižavosv. str.). Ta tip je osobit karantanskim Slovencem, kranjski tip se pa razlikuje ne samo od karantanskega, ampak deloma tudi od panonskega na Hrvaškem in vzhodnem Štajerskem.

— **Škol Nagl** bi rad napravil iz Trsta — samostan. Tako bi človek mislil sodeč po golazni, ki leze pod njegovim pokroviteljstvom tu po Trstu in kiseje priklatlja od vseh najrazličnejših krajev in dežel. Jezuitje so pridno na delu, menda jih je že cela truma na obali Jadranskega morja. Sestre znanji in neznanji redov odpirajo svoja vrata krščanski milosrčnosti. V bližini in daljni okolici se »ganjajo« misijoni. To so Vam strogi sporedi, ki jih upeljujejo ti misijonski svetniki povsod, kamor pridejo. Kakšna vprašanja! Kakšne domneve! Ljudje tega pač niso navajeni, pa hodijo iz radovednosti poslušati svoje moderne spovednice itd. itd. Seveda pri vsem tem igrajo slovenski klerikaleci in duhovniki Naglove »korporale«. Je Vam nekaj mladih, inteligentnih, lepih čukov in Hreščakov tu v Trstu, ki so kaplani in so sedaj sklenili, dasi seveda niso v zvezi z ljubljanskim »Slovencom« in njegova »gospoda«, koje se menda stramejo, ravno radi tega — verujte nam — so ustanovili poleg že procvitajočih bratovščin in drugih takih pob. žnih konglomeratov razna nova katoliško-moderna društva, ki imajo vsa prav obilo Naglovega blagoslova in denarja. Najvažnejše društvo za nje in za nas pa je tiskovno katoliško društvo, ki ustanovi svojo tiskarno menda samo slovensko, za katero je Nagl po svojih desnih in levih rokah nakupil vse potrebno pri filijali »Katoliške tiskarne« v Postojni. Saj je že znano, da so kranjski klerikaleci od vdove Šeberjeve nakupili po izredno krščanski ceni tiskarno, ki pa v Postojni ni prišla in ni mogla priti baje do veljave in zaslužka. Iz tega komercialnega vzroka je to zgorelo tiskarno kupil Nagl in jo premesti v Trst za slovenske klerikalce v Trstu. Menda je že vse »podpisano«. In govori se, da tržaški »Novi list«, ta zvezda slovenske žurnalistike, ta biser katoliške inteligence, razširi svoje peruti in postane dnevnik. Pa to je še vse tajno in morda si čoki in Hreščaki še kaj premislijo in kaj bolj šega — uganajo. Tako se bode tedaj zgodilo, da se v Trstu kmalu ustvari teren za ljubljanske Mojškerce in druge generale, ki bodo začeli zbirati svojo armado na skalovitem Proseku, kjer imajo že svojega krepkega stražarja, v živahnem Rojanu, v probujenem Sv. Ivanu itd. Mi se tem nameram smejemo, ker tržaško ljudstvo ni sposobno za take katoliške operacije. Mu manjka precej tiste kranjske »v božjo voljo-vdanosti«, na kateri je dr. Susteršič sezidal svoje denarnih zavodov in drugih sladkih reči polno — kraljestvo. Ali nekaj je treba poudariti in sicer prav hudo poudariti. To je — začetek takozvanega bratomornega boja, katerega so tržaški Slovenci tolikokrat očitali kranjskim liberalcem, češ kaj se bijete in zakaj se ne ljubite v znamenju tržaške »Eidinosti«. Sedaj se menda v Trstu začne repriza kranjske politične zgodovine. In tudi tukaj so slovenski klerikaleci ko je bil in je Nagl tržaški škof, krenili iz skupne stezice bratske narodne ljubezni ter z bojem klcom »Vera je v nevarnosti« skočili na stranpot ultramontanske nestrpnosti. Blizuja prihodnost nas poudči, kaj da izraste iz te izpremenjene situacije. Gotovo pa je, da bodo politični slovenski krogi in faktorji morali pravčasno zavzeti svoje stališče in se tudi v tej fronti postaviti v bojno pozicijo defenzive. Bog ne daj, da se pravi momenti zamude. Ker potem tudi vedno poudarjana »narodnost« ne bode rešila zgubljene bitke. Sicer se pa krepka narodna delavska organizacija, ta prokleti trn v klerikalnih tržaških petah, menda ne boji — »Naglove organizacije«.

— **Iz politične službe.** Pri celjskem okrajnem glavarstvu je stopil v službo g. dr. Mirko Ipavc.

— **Iz poštne službe.** Mesto poštne odpraviteljice v Hrašah pri Postojni je dobila poštna ekspeditorka gđ. Friderika Udovc. Poštar I. razreda g. Bogomir Helmich je premeščen iz Divače v Zelezniče, poštar II. razreda gosp. Fran Ambrožič pa iz Boveca v Divačo. Dalje so premeščeni: poštna oficijantinja gđ. Adela Koblar iz Hrušice v Postojno in gđ. H. Kokalj iz Podnarta v Ljubljano. Poštna oficijantinja Hedviga Bajuk v Ilirski Bistrici je resignirala na svoje mesto. Poštna odpraviteljica gospa Ant. Chianutta v Hrašah pri Postojni je upokojena. Umrli je poštar II. razreda g. Viktor Vadrnau v Starem trgu pri Rakeku.

— **Šolska vest.** Nadučitelj g. Julij enčič v Vremlu pri Postojni je zaradi bolezni dobil dopust.

Iz gledališke pisarne. Nocoj, (par) se uprizori drugi Grillparzerjeva žaloigra »Prababica« (Die Ahnfrau). Glavne vloge so v rokah dam: Borštnikove in Danilove ter gospodov: Nučiča. Dragutinovića, Danila, Toplaka, Bukšeka in Povheta.

— **Po Italiji in Siciliji.** »Splošno slovensko društvo« opozarja iznova sl. občinstvo na predavanje g. dr. V. Koruna: »Po Italiji in Siciliji«, ki se vrši jutri v nedeljo ob 8 zvečer v »Mestnem domu«. Vstop je prost in vsakemu dovoljen.

— H kratu vabi društvo svoje članice in njih sorodnice, da se v čim največjem številu udeležijo češkega kurza, ki se začne v torek 12. t. m. ob 8. zvečer in se bo vršil v dekliskem liceju. Pojasnila daje tajnica društva g. Minka Govékarjeva, Mestni trg 17. III.

— **Razstava z geslom »Otrok«.** V stoletju otroka živimo, v času, ko se je začela obračati na otroka največja pozornost in skrbnost. Človeška družba in država sta obče spoznavali, da je najplemenitejša dolžnost raznih institucij, najplemenitejša dolžnost posameznikov posvečati največjo skrb duševni in telesni odgoji mladine. To spoznavanje je začel nove kulturne dobe, katere glavni temelj je misel: v otroku je bodočnost človeštva. Človeštvo se osreči in izpolni le tedaj, če bomo varovali otroka pred vsakršnim zauzemanjem in grdim ravnanjem, če bomo skrbeli, da dobe otroci svojim telesnim in duševnim zmoglostim primerno odgojo. Po vsem kulturnem svetu se ustanovljajo razna otroška zavetišča, bolnišnice, otroški zavodi, sirotinski »sveti, vrtni, da, celo hoteli. Prirejajo se najraznovrstnejši tečajji in predavanja. vse ima namen poučiti ljudstvo, kako neizmerne važnosti je odgoja otrok in kako je od te vzgoje odvisna bodočnost celih narodov. Izdajajo se debele knjige, brošure in časopisi, ki razpravljajo o tem, prirejajo se končno razstave vseh v otroško življenje spadajočih predmetov. Namen teh razstav je podati svetu sliko kulturne dobe tedanjega časa, pokazati nadalje, kako so živeli, se odgajali, se učili ter se zabavali otroci v preteklosti, kako žive danes. S tem se hoče dati občinstvu priliko, da se pouči in orijentira, kaj ima še storiti, da se izboljša življenje otroka in v tem človeštva sploh. Take razstave so velevzorne tudi zato, ker se ž njimi vzbuja smisel za vzgojo in oskrbo otrok tudi tam, kjer ga morda doslej še ni bilo ter se opozarja ž njimi na razne nedostatke v odgoji mladine. — Slovenci smo se do danes prilično malo zanimali za svoj naraščaj. Manjka nam še vedno raznih otroških zavetistiš in šol, dasi se je v tem oziru storilo že mnogo, manjka nam odgojnih knjig, dobre mladinske literature i. dr. Da se vzbudi v vseh slojih slovenskega občinstva interes za vse, kar spada v življenje otroka, je sklenilo »Splošno slovensko žensko društvo«, da priredi spomladi l. 1908 razstavo z geslom »Otrok«, katere namen je pokazati vse, kar so storile znanost, umetnost in obrt, kaj so nadalje storiла razna društva za oskrbovanje otroka, in to v prvi vrsti pri nas, v drugi vrsti pa tudi drugod. Vsekar bo razstava kolikor mogoče narodna, slovenska. Razstavili se bodo predmeti, ki so jih včasih uporabljali in predmeti, ki jih sedaj uporabljajo pri otrocih.

— Da se bo mogla uresničiti ta ideja, se obrača »Splošno slovensko žensko društvo« do vseh slovenskih trgovskih in obrtnih tvrdk, naj bise udeležile s svojimi izdelki razstave ter pokazale, kako daleč smo se povzpeli v stroki otroške vzgoje, šol in izomike, dalje v oskrbi in varstvu mladine in v domači njeni zabavi tudi pri nas. Vsi sodelovalci naj bi se zglasili čim prej, gotovo pa do Božiča. Seveda se bo odbor »Splošn. slov. žen. društva« izdatno pomnožil ter se bodo naprosili razni prijatelji mladine, da bi prišli društvu z dobrim svetom in dejanski na pomoč.

— **Sijajna bodočnost** se obeta g. Juliju Betettu, bivšemu basistu slovenske opere v Ljubljani, ki se sedaj izobražuje na dunajskem konservatoriju. Kakor se govori, je te dni podpisal z dvorno opero na Dunaju pogodbo, s katero se mu zagotavlja podpora za čas njegovih študij na konservatoriju in se ga na to angažuje za basista na dvorni operi proti naravnosti sijajni plači. Ako je vest resnična, čestitamo nadarjenemu slovenskemu umetniku iz vsega srca, da se mu je posrečilo v tujini stiti tisto priznanje, ki se mu je doma čisto odrekalo!

— **V ljubljanskem muzeju** je bila pred kratkim jako lepa razstava gra-

fiških del, ki so jo prišle gledat tudi gojenke nunskega samostana. A predno so prišle te gojenke, so si ogledale razstavo tudi tri nunske učiteljice. Poslane so bile pogledat, če ni v razstavi kaj »pohujšivega«. Ljudje normalnih čustev sicer niso videli v razstavi absolutno nič »pohujšivega«, toda nunske učiteljice morajo biti že drugače ustvarjene, zakaj iztaknile so kakih deset podob, ki so se jim zdele nevarne za нравnost njihovih gojek. In zgodilo se je, da je muzejska uprava dala tiste podobice prelepiti s papirjem za toliko časa, dokler so se v muzeju mudile nunske gojenke. Pa vrag vedi, kaj je to: punice so ravno tisti beli papirji, skrivajoči »pohujšive« podobice, najbolj mikali, zakaj neprestano so nanje škilele in med seboj čebljale kakor bi imele kdo ve kake skrivnosti. Ča se na ta način pospešuje umetniška izobrazba ali če je vzgaja hinavščina, o tem naj premisljajo tisti, ki pošiljajo svoje otroke v nunske vzgojevališče.

— **Telovadno društvo »Sokol«** I. v Ljubljani priredi svojim članom in prijateljem sokolstva v soboto dne 16. t. m. zabavni večer v gostilniških prostorih gospoda Zupančiča, Sv. Martina cesta št. 15.

— **Simon Gregorčičovo javno knjižnico** in čitalnico v Vegovih ulicah št. 2 je obiskalo tekem preteklega tedna, t. j. od 2.—8. nov. skupno 542 čitateljev. Povprečni obisk je znašal po 78 oseb na dan.

— **Zabavni večer »Slavca«**, ki se vrši jutri v nedeljo, 10. novembra t. l. v sokolski dvorani »Narodnega doma« bode pravi umetniško zabavni večer z jako bogatim sporedom. Začetek ob 7. uri zvečer. Cene vina in jedil so navadna, le nivo se nastavi po 22 vinarjev vrček. Kdor želi Martinovo prebiti v veseljem krogu, naj pobiti k »Slavcu« v »Narodni dom«.

— **Slovenske obrtno društvo** v Ljubljani priredi v četrtek, dne 14. novembra ob 8 zvečer v gostilni pri g. Ivanu Tostiju »Miramar« na Starem trgu prijateljski sestanek z zanimivim pogovorom raznih obrtnih zadev, zlasti glede osebnih in obrtne pridobnine. Ker bodo vabljeni tudi člani pridobninske komisije, bode prilika posameznik, ki se čutijo kruto prizadete, da se ž njimi o zadevi posvetujejo. Želeti je, da bi se obrtniki tega važnega sestanka v mnogobrojnem številu udeležili.

— **Otvoritev pevske šole.** Da se ustreže želji mnogih pevcev in pevk, ki imajo lepe glasove, a niso dosedaj imeli prilike teoretično in praktično se izobraziti za lepo zborovo petje, in da se skrbri za izvežban naraščaj pri vseh pevskih društvih, otvori »Glasbena Matica« spozumno z upravnim odborom »Zveze slovenskih pevskih društev« **pevsko šolo** za odrasle pevce od 17. leta in za odrasle pevke od 15. leta naprej. Pouk bo trajal tri zimske tečaje, v vsakem tečaju skozi šest mesecev po dve uri na teden in bo ločen v oddelke za ženske glasove in v oddelke za moške glasove. Pevska šola za **moške** glasove bode vsak četrtek in vsako soboto od 8. do 9. ure zvečer, pevska šola za **ženske** glasove vsak četrtek od 5. do 6. ure zvečer in vsako nedeljo od 11. do 12. ure dopoldne v društvenih prostorih (Vegove ulice št. 5). Vpisovanje se vrši za ženski oddelke vsak dan ob štirih popoldne, za moški oddelke dne 14. 15. in 16. novembra ob 8. uri zvečer v društvenih hiši. Poučeval bo oba oddelka gosp. koncertni vodja **Matej Hubad**. Šolnina znaša za vsako osebo 2 K na mesec. — Prva ura pouka v oddelku za moške glasove bo v soboto, dne 16. novembra od 8. do 9. ure, za ženske glasove pa v nedeljo, dne 17. novembra od 11. do 12. ure. — NB V teh tečajih izobraženim pevkam in pevcom bo dana prilika, pristopiti h kateremukoli pevskemu društvu v Ljubljani ali izven Ljubljane.

— **Odbor »Glasbene Matice«.** Subvencije za šolske vrtove. 22 nadučiteljev in šolskih vodij je dobilo po 50 in 100 K subvencije iz kranjskega normalnega šolskega zaklada v skupnem znesku 1600 K, ker so skrbno gospodarili v šol. vrtovih.

— **Slovenec Francozom zgled značajnosti in nesebičnosti.** Pavel de Kock je spisal med drugimi knjigami tudi šaljiv roman, ki ima v nemškem prevodu naslov »Herr Krautkopf sucht seine Frau« (»Universalbibliothek« št. 3414/15). Tam pravi ženska poirzvalnemu, nesebičnemu možu: »Sie sind ein Aristides! Ein Jean Sbogar! Ein Pyrrhus!« Kako sta Aristid in kralj Pir dokazala nesebičnost, vemo iz zgodovine. A kdo je tretji, ki ga postavlja Francozinja za vzor značajnega altruizma? Ta Ivan Zbogar je bil nekaj blagodušen rokavljaj ča časa francoske okupacije, rojen blizu Banjsic v kanalskem dekanatu okoli l. 1775. Kako so zvedeli o njem, njegovih dejanjih in blagi nesebičnosti? Francoz Karel

Nodier, ki je bil do l. 1814 knjižničar v Ljubljani, je priobčil l. 1818. roman »Jean Sbogar«; dejanje se vrši na našem Primorskem. Knjiga se je Francozom zelo priključila. Poslovenil jo je šele l. 1886. filozof Jož. Kržišnik. Ker je razpešana, bi jo kazalo natisniti vnovič; vrstniki bi jo brali z užitkom. Prof. I. Koštič.

— **Iz šiske** se nam piše: Martinovo nedeljo, dne 17. t. m., bo redni občni zbor Ciril Metodove podružnice v Šiški jutraj ob polu 11. v Čitalnici z običajnim sporedom. Isti dan bo Martinova veselica v gostilni »Tonih« pri »Kankretu«, katero priredite Ciril-Methodova podružnica in Čitalnica. Pri tej veselici nastopi po daljšem odmoru pomlajen mešan zbor s štirimi točkami. Igrala se bo burka: »Atleti — pevci« ter deklamovala Janko Kersnikova »Naša pesem«. K plesu in med besedo svira tamburaški klub »Šiška«. — Razsvetljava v Sp. Šiški je zelo pomanjkljiva. Tozadnevna varčnost občine ne bo vzdržljiva brez škode na ugledu. Tudi policijska ura — ob 10. — ne kaže napredka. Kar je morda prikladno za mnoge vasi ne odgovarja razmeram v Spod. Šiški, takozvanemu ljubljanskemu predmestju.

— **Za domžalskega »Sokola«** je nabral brat Čičo med zbranimi Ljubljancami, Kamničani in Domžalčani 16 K 20 v. Za basedo Čičo je daroval neimenovani 1 K, skupaj 17 kron 20 v. Hvala iskrena! Živeli nasledniki!

— **Ihanski in dovški lov.** »Kamničan« piše o teh lovih sledeče, na kar opozarjamo slovenske lovce: Že lani se je povpraševalo, kdaj pride ihanski in dovški lov na dražbo. Zdej pa lahko povemo, da poteče baš letos objektivim Tirolcem lovstva najemna doba in sicer koncem decembra. Na to se že zdaj opozarjajo prijatelji lova, zlasti Ljubljanci, ki imajo blizu in tako ugodne prometne zveze. Lov je lep in bogat. Prav veliko je zajcev, vrhutega se večkrat najde kaka srna, spomladi pa je mnogo divjih petelinov. V nižini za Bistrico in Savo so jerebice, prepelice in sluke, pričetkom zime mnogo divjih rac. Lov pa že zdaj skušajo dobiti Tirolci zase brez dražbe. O tem lahko navedemo tipičen slučaj teh ljubeznivih tirolskih fabrikantov. Že v zgodnji spomladi je tvorničar J. O. poslal ihanskemu županstvu slovensko ponudbo — celo slovenski znajo Tirolci, kadar upajo kaj doseči! — ter izjavil, da je pripravljen povrniti vso škodo, povzročeno po zajeh in dodatni dotedenji najemnini, ki je znašala 190 K, še 110 K (tako do brotljivo!), samo da bi ne bilo dražbe. Seveda tej »zveličalni« tirolski dobroti, ki hoče vedno triumfirati nad svojimi uspehi, ihansko županstvo ni hotelo zleteti v naročje, kar je gotovo pričakoval dotični tirolski tvorničar, temveč rajše zavrnilo to ponudbo s pripombo, da bo že o tem ukrepal bodoči obč. odbor, dobro znajoč, da pride dražbenim potom svojega lova do boljših dohodkov (domžalski lov preje 40 K, sedaj 191 kron, dragomeljski preje 60 K, sedaj 336 K). Sploh pa hočejo imeti Tirolci od nas vse za smešno nizko ceno, sami pa sramotno slabo plačajo svoje slovenske delavce, potem se pa ti domišljavi Tirolci še ponašajo, da so samo oni — edel, fricho und muenter. Močno je želeli, da preide ta krasen lov ihanski in dovški v slovenske roke, da se ne bo — kakor si pocieni želi — to tirolsko bahaško komedijantstvo zveralo po slovenskih hribih in nižavah. Zato naj bi slovenski lovci storili vse, da ga vzamejo Nemcem in opozarjamo na to posebno »Slov. lovski klub«, ki ima namen, varovati slovenski značaj lova na Slovenskem.

— **Predavanje o živinoreji.** Jutri v nedeljo popoldne ob 3. predavata gospoda mlekarji nadzornik Legvart in mestni živinodržavnik Slivnik iz Ljubljane v Gorjah pri Bledu v prostorih posojilnice o živinoreji in živinorejskih zadruhar. O tej priliki se osnuje živinorejska zadruga za Gorje in okolico.

— **V Ložah pri Vipavi** je bil pri volitvi občinskega starešinstva dne 7. t. m. izvoljen zopet županom graščak Karel Mayer in sicer soglasno. Za občinske svetovalce pa so izvoljeni sledeči posestniki: Josip Furlan iz Mauč ter Anton Nabergoj in Kristijan Nabergoj, oba iz Lož.

— **Izvoz vina z Vipavskega** je letos nepričakovano velik. Vsak dan se iz postaje Ajdovščina odpeljejo celi vlaki vina na Solnograško, Češko, Zgornje in Nižje Avstrijsko. Osobito se mnogo vina izvozi na Dunaj. Tvrdka Weber pokupila je letos na Vipavskem že nad 4000 hektolitrov vina in še vedno nakupuje vino in ga odpošilja na Dunaj. Vsled tega pa tudi cene rastejo od dne do dne. Kranjskim vinskim trgovcem in krmarjem svetujemo, da se letos čim

(Dalje v prilogi).

prej založijo z vinom, ker pozneje bodo vinske cene zdato višje. Vipavsko vino je letos izredno dobro, ker ima 12% do 15% alkohola. Letošnji vinski pridelek nadkrijuje vsa vina zadnjega desetletja. Ta dobrota vina pa je letos privabila nemške kupce na Vipavsko, kateri se ne morejo načuditi dobroti letošnjega prideka. — Vsekakor je prišel letos zaželjeni čas, da se je po nemških vinskih trgovcih odprl vinski svetovni trg dobrim vipavskim vinom. Da je pa letos v raznih avstrijskih kronovinah zaslovelo vipavsko vino, gre pa največ hvala dunajski vinski trdnici Weber.

Dunajski župan Lueger naročil si je letos vino iz Vipavskega za svojo domačo pijačo.

V prepada je skočil Jernej Ajdovec ob cesti, ki pelje preko Bevskega v Zagorje. Vsega pobitega so izvele iz brezdnja in prinesli v trboveljsko bolnišnico, kjer je pa kmalu umrl. Ajdovec je bil nekoliko zmešan in je hotel že enkrat v samomirnem namenu skočiti v omenjeno brezno, kar so mu za takrat zabranili.

Otroški vrtec „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Hrastniku. Lansko leto je na prizadevanje nekaterih tukajšnjih rodoljubov ustanovila „Družba sv. Cirila in Metoda“ v Hrastniku otroški vrtec. Kako je bil potreben, se je pokazalo, ko se je dalo vpisati do 90 otrok. Radi tolikoštevilja, se je moralo pričeti s polrednim poukom in tako se je godilo celo leto, a že takrat se je poudarjalo od gotove strani, da to v naprej ne bo dovoljeno: če je že vrtec, mora biti celodnevni in obiskovati ga sme 40 otrok. Med tem se je postavila nemška šola in ustanovil šulferijski vrtec.

Kaj storiti? Ali naj se vrže 40–50 otročičev v žrelo naših nemčurjev v nemški otroški vrtec, kjer jih z veseljem sprejmejo, da jih pripravijo za nemško ljudsko šolo in jih odušijo svojemu narodu? In zopet je bilo nekaj domačih rodoljubov, ki so sklenili zastaviti vse moči, da se to prepreči. Naprosili so družbo za drugo vrtnarico, preskrbeti prostor, nabaviti klopi in pripraviti vsa učila. Družba s hrastniškim vrtecem nima drugih stroškov kot, da plačuje vrtnarico. — Zgledalo se je letos že 72 otrok (nemški vrtec 30), vsakemu, kdor ve, kakšen trud je z otročiči, razvidno, da več kot dovolj za 2 oddelka. Pomisliti pa moramo, da se to število na pomlad zviša vsaj še za tretino, umevno zopet tistemu, ki pozna zimo in zimski obisk šol na deželi! V obeh oddelkih vlada največji red, hvala za to obema gospodoma vrtnaricama in g. vodji nadučitelju Sorčanu, in starši splošno ne morejo prehaliti vrta. Da se poudarimo požrtvovalnost nekaj hrastniških rodoljubov, omenimo, da se je priredila lansko leto otročičem družbenega vrta božičnica z nad 300 K stroškov; in se letos priredi Miklavžev večer, pri čemer se bodo stroški podvojili, ker se pritegne k večeru vsa deca slo. šol. Pomorejo pa temu delu le Trboveljci in Dolanci. Ali ni to požrtvovalnost, ali ni to velik narodni davek, če se pomislimo, da gre poleg tega vsako leto iz naših dolin po več 100 K direktno na družbo. Sedaj se pa oglasi „nekdo“, da je drugi oddelk otroškega vrta v Hrastniku nepotreben, da ima družba s tem nepotrebne stroške itd. Razložili smo zgoraj, v koliko je to upravičeno. Po časopisih se ne vpije, kaj se dela in stori, kdor hoče videti, naj pride pogledat. „Nekdoja“ ne poznamo, a rečemo mu, če noče sodelovati in pomagati, molči, ne škoduj in ne razdiraj!

Poroča. V nedeljo, dne 10. novembra se poroči v mestni cerkvi v Ormožu g. dr. Milan Geršak, c. kr. sodni pristav v Ljubljani, z gđ. Melito Preskerjevo, hčerko ormoškega sodnega svetnika gospoda dr. Ivana Preskerja. Novi par poroči nevestin stric, g. Karel Presker, župnik kapelski. Čestitamo!

Učiteljsko društvo za Laško okraj ima v nedeljo 10. novembra svoje zborovanje na Zidanem mostu. Mimo poročil o „Zavezanem“ zborovanju ter o splošnem avstrijskem učiteljskem shodu na Dunaju je na dnevnem redu mično predavanje g. sl. vodje Bl. Jurka „Kako se paralizuje klerikalni vpliv“.

Utonil je pri Sv. Marku pri Ptuj 5letni Mihael Kuhar. Padel je v Dravo.

Iz Šoštanj. V tem v narodnem oziru tako izpostavljenem trgu snujemo „Sokola“. Ker zahteva ustanovitev društva mnogo gmotnih žrtv, obrača se pripravljali odbor z vdano prošnjo za prispevke na vse rojake, ki žive izven domačega kraja, na vse iste, ki so prebili manj ali več časa med šoštanjskimi Slovenci, ramo ob ramu z njimi v bojnih vrstah, na vse tiste ki znajo ceniti Šoštanj kot trdnjavo, nahajajočo se sicer časno v tujih rokah, za koje se pa morajo zastaviti vse sile, da se izvije sovražnikom iz rok, — končno na vse tiste, koje vzradošča razvoj Sokolstva na

Spodnjem Štajerskem. Za vsak najmanjši dar iskrena sokolska hvala. Prispevke blagovolite pošiljati na naslov Vladimir Vošnjaka v Šoštanju.

Ogenj. Pri Kapeli na Štajerskem je pogorelo gospodarsko poslopje gostilničarja Divjaka. Gotovo je, da je zažgala hudobna roka.

V Marboru hoče pomožiti občinski svet živinske sejme, ki bi se naj vršili vsako sredo.

Učiteljska služba v Lehnu pri Ribnici na Štajerskem je torej razpisana z rokom do 30. t. m. Ta služba je v II. plačilnem razredu, krajni šolski svet pa da formalno skusenim učnim osebam obojega spola prosto stanovanje in kurjavo. To in dejstvo, da je Lehen slovensko-naroden in si želi občinstvo narodnega učitelja, je gotovo vabljivo dovolj, da se oglasi prav dobra učiteljska moč za službo v Lehnu. — Kako prav so imeli slovenski listi, ko so se oglašili zoper imenovanje učiteljice Wach za to šolo. Proti ropotanju v časopisih so se pošiljali popravki in korist Wachovi, dokazalo se pa ni: 1. da obvladuje imenovana „popolnoma“ slovenski jezik, 2. da bi imela izpit iz slovenskega jezika. Da, ta učiteljica se je sama izrazila, da se hoče na slovenski šoli šele izuriti v slovenskem jeziku. — V Lehnu pač nima o šol za poskuse in za nadaljna izobraževališča gojenk iz nemških zavodov. Prav imajo!

Nekaj smrdi pri nemškem denarnem zavodu „Südmärkischer Spar- und Vorschussverein“ v St. Ilju v Slo. gorici. Zavod je baje pred gotovim propadom, ofo. vodstvo „Südmärke“ pa piše, da je nadučitelj Höltschl pozval zadrugnike, naj vzdignejo svoje deleže, če, da se hoče zavod pretvoriti v hranilnico in posojilnico z „neomejeno“ zavezo, česar pa zadrugniki baje ne smejo storiti.

V Divači na vrtu železniškega vratarja G. Steblaja je vzlic burji rodilo jabolko sedaj drugi sad precejšnje debeline.

Odlikovanje. Sedlarski mojster Ivan Klinar v Trstu je za svoje letos v Londonu razstavljene sedlarske izdelke dobil častno diplomu z zasluznim križcem in zlato svetinjo.

Umetniška razstava v Trstu. Nameravani izlet na umetniško razstavo v Trst bo v nedeljo, dne 17. novembra (z jutranjim brzovlakom tja, zvečer nazaj). Kdor se misli izleta udeležiti, naj to javi predsedniku „Matice Slovenske“ dr. Ilesiču.

Rovinj dobi garnizijo. Spomladi se premesti tja lovski bataljon št. 24 iz Budimpešte.

Severo-nemškega Lloydja novi brzoparnik „Kronprinzessin Cecilija“ je zapustil dne 30. oktobra ob 8. uri zvečer Cherbourg ter dospel dne 5. novembra ob 3. uri zjutraj v New York.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarne „Evropa“ ima od danes do vstetega torka sledeči krasen velenimiv spored: Ponarejen krajcar (humoristčno). Tat, tat in pol! (smešno). Beg iz harema (interesantna projekcija iz življenja kalifov). Veseli lov za solnčnikom (smešno). V torek sodeluje pri predstavah od 5. do 9. ljubljanski sekstet na lok.

Cinematographe-théâtre-français na Turjaškem trgu (Katoliški dom) ima od danes do torka 12. novembra nastopni spored: Bobsleigh-vožnja. Babyjev prvi izhod. Razstreseni profesor. Tatovi dragotini. Živeče rastline. Sestava ribiškega čolna. Težaven samoumor. Prebrisani vlomilci. Amaterski fotograf. Odveden po glavarju. Narodni plesovi. Circuit v Dieppe. V sredo, 13. novembra nov spored.

The American Bioscop na voglu Resljeve ceste in Sv. Petra ceste ima od danes do vstetega torka sledeči izredno zanimiv spored: Divji lovec. London ponoči (zanimivi prizori iz londonskega ponočnega življenja, naravnih posnetek). Kolesarska polnilna postaja (komično). Trubadur. Divje zveri (prizori iz živalskega življenja). Park v Barceloni v mraku (efekten naraven posnetek). Ljubosumen pes (smešno).

V Panorama-kosmorama na Dvorskem trgu pod „Narodno kavarne“ ima od jutri naprej razstavljena kopališča v Severnem morju, krasne in najlepše obiske vredne slike.

Zopet eden. Komaj je policija spravila enega vtihotapca v osebi mizarskega pomočnika Zugbergerja, kateri je bil te dni pri deželnem sodišču obsojen na žetno ječo, na varno, že se je pojavil drugi. Skoraj dan za dnevom so se zadnji čas, kakor smo poročali, potom vtihotapljenja vršile tatvine in povsod se je nekako ob istem času v obližju suhal do 20 let star, bledolichen fant, ki ni imel tam pravzaprav ničesar opraviti. Na Marije Terezije cesti št. 14 ga je pomoči hlapec inflagranti zasadišči baš, ko se je v okradeni obleki hotel že posloviti, a ga je primoral, da se je slekel in mu popustil svojo delavsko knjižico na ime Štefana Vinčka, do

katero je vsekakor prišel po nepošteni poti. V Ranzingerjevi poselski sobi je izgnila žepna ura, pokradeno je bilo nadalje na Kamenčanovem dvorišču, na dolenskem kolodvoru, na Marije Terezije cesti št. 16, Gärtnerjevim pekovskim pomočnikom je izgnilo do 170 kron, Bizjakovim pa do 50 kron obleke itd. Tudi v poselski sobi pri Gössu v Šiški se je zgodila ta teden podobna tatvina. V kratkem, povsod so bile tatvine izvršene na način, da je policija prišla do zaključka, da mora biti tat eden in isti. In ni se motila. Predvčerajšnjem je stražnik na Sv. Petra cesti prijel nekakega individua, ki je imel pri sebi vojaško knjižico glasečo se na ime Ivana Buzenjaka, rojen leta 1879 v Možgancih, pristojen v St. Marjeto pri Ptuj. Navedenec se je že mesec dni klatil po mestu, spal pa je večinoma po hlevih in kozolcih v Šiški, kjer tudi ni ženiral tujega imetja. Nekaj tatvin se mu je sicer dokazalo, a mož je trd, jeklen in nedolžen, kakor jagne in upati je, da se še omehta in čisto izpove svojo vest, za kar dobi odvezo pri deželnem sodišču, kamor so ga izročili, pošteno prebivalstvo pa je zopet rešeno pred nevarnim vtihotapcem.

Prepročen ogenj. Danes po 11. uri ponoči sta prišla hlapca Ivan Rogar in Blaž Burnik domov v hlev na Marije Terezije cesti št. 8. Ker sta bila oba močno nadelana, sta se začela pričati za oslovo senco, naposled sta si skočila v lase. Med tepežem sta preobrnila v hlevu gorečo petrolejsko svetilko. Med tem je bil klican, tepež pomiriti policijski stražnik in ko pride v hlev, je Rogar zbežal, Burnik pa se je vrtil po hlevu, kakor bi lovil slepe miši in bi se prav nič ne godilo okoli njega. Bila je takrat že skrajna nevarnost, da ne pogori cel hlev. Po tleh je namreč goril razliti petrolej in tudi deske, s katerimi je hlev obit, so bile že v ognju in le malo je manjkalo, da ni ogenj dosegel tudi v hlevu dveh se nahajajočih hlapčevskih postelj, v katerih je bila sama slama. Stražnik je najprvo potegnil postelji od goreče stene, potem pa začel vpiti, da mu naj prinesejo vode. Šele sedaj se je pijani Burnik zavedel preteče nevarnosti ter šel po vodo, s katero je stražnik potem pogasil ogenj. Le srečnomu slučaju se je zahvaliti, da ni bil upeljen najmanj cel hlev in tudi Burnik bi bil bržkone šel rakom živčgat.

Tatvine. Pripravniku Hinkotu Lorbeu je bilo ukradenega 50 K denarja. — Trgovskemu vajencu Francu Župevcu je bilo iz na hodniku na mestnem trgu št. 3 visečega haveloka ukradenega nekaj čez 4 K denarja. — Kurjaču Francetu Mertu je bil v neki krčmi iz žepa ukraden beležnik, v katerem je bilo 190 K denarja. — Delavcu Blažu Tavsbinderju je bila pred 14. dnevi v neki gostilni v Šiški iz žepa ukradena srebrna anker remontoir ura z dvema pokrovoma, pri kateri je manjkala pri kazalniku šipa. Ura je imela tovarniško št. 17664. Ponekod so osumljenci znani.

Z utežo je danes ponoči zaradi neke malenkosti po glavi udaril neki pekovski pomočnik pekovskega vajenca Egidija Novaka in ga znatno telesno poškodoval.

Aretovan je bil včeraj 1888. leta v Gornjem vrhu roj. in v Gradšče v litjskem okraju pristojni Jakob Ovnek, ker je snmljiv, da je doma ukradel 200 K denarja in ga šel v Ljubljano „zaluftat“. Pri osumljencu so dobili le še 6 K. Oddali so ga sodišču.

Nesreča. Ko se je danes dopoldne posestnik in tovarnar gosp. Oton Dreise s kolesom peljal Pred škofijo, je s kolesom zadel v nek kamen, vsled česar je padel in si zlomil nad členkom desno nogo. Prepeljali so ga v „Leonische“.

Delavsko gibanje. Iz južnega kolodvora se je včeraj odpeljal v Ameriko 98 Macedoncev in 40 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 82 Slovencev. Hrvatov in Macedoncev.

Izgubljene in najdene reči. Gdč. Ana Snojeva je izgubila na Cesti na Rožnik zlat uhan z amezistom. Služkinja Marija Prelogarjeva je izgubila denarnico z 20 K, katero je našla gospa Marija Robidova in jo oddala pri magistratu.

Zaloga pohištva Puc & drug se je preselila z Dunajske ceste v Kolizej v prejšnje Langove prostore.

Gostilna Jeglič se je preselila zopet iz Komenskega ulice št. 36 v gostilno pri „Solneču“ na Francovo nabrežje (preje Fantini).

„Društvena godba ljubljanskega“ koncertuje danes v soboto v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidel). Začetek ob pol 8. zveč. Vstop prost.

Singerjev šivalni stroj. Šivalni stroj je v hiši neuprljiv predmet in pravi blagoslov vsakemu gospodinjstvu. Stroj pa mora biti dober, ker imamo sicer samo sitnosti z njim in jezo. Najboljši in po zmoglosti dober nepresečni so, kakor znano, ameriški izvirni Singerjevi šivalni stroji. Zaloge v Ljubljani, Sv. Petra cesta

št. 4. Dragi so, pa tudi mnogo boljše nego vsi drugi podobni izdelki.

Jugoslovanske vesti. — Kaj je z glagolico? Glagolsko vprašanje se vleče kakor morska kača in od rimske „svete“ stolice ni dobili nobene rešitve v tem oziru. Sicer nismo še nikoli pričakovali, da bi Rim glagolsko vprašanje rešil Jugoslovonom v korist, oziroma tako, kot zahteva pravica, kajti njegova naklonjenost in pravicoljubnost nam je znana predobro. Da od Rima nimamo res nič dobrega pričakovati, dokazuje vest v dunajski „Reichspost“, ki ima tesne zveze s krogi dunajske nunciature in ki je te dni poročala naslednje: Od strani svete stolice je v vprašanju uporabe glagolice v zaderški diecezi izšel definitivni odlok. Po tem odloku bi nobena cerkev ne imela privilegija, da se služi v njej maša v glagolici in da je s tem izključena vsa liturgija o glagolici. Vsi oni, ki se ne pokore odredbam tega dekreta, bodo strogo kaznovani. Zagrebški „Obzor“ pristavlja tej vesti: „Po naših informacijah, ki smo jih dobili ne od prijateljev glagolice, ampak od glagolici protivne strani in to od ljudi, ki so v bližini dunajske „Reichspost“ in samega papeževega nunciata na dunajskem dvoru, je stvar sledeča: Rim more proglasiti vse župnije i v vseh hrvaških škofijah za latinske, ali praktična izvedba tega proglasa se ne more toliko časa oživotvoriti, dokler dotični proglasi ne bodo proglašeni od posameznih škofovskih ordinarijov. Dokler so stvari tako, smo uverjeni, da bodo možje, ki so doslej znali braniti glagolico pred napadi kongregacije obreda v Rimu, tudi zdaj znali biti na svojem mestu, zato upamo, da bodo vedeli preprečiti to nesrečo od našega naroda. Naše hrvaške škofove čaka levja borba za glagolico, v kateri borbi naj jim stoji katoliški del hrvaškega naroda ob boku, da zmaga pravica naša.“

— Shod Starčevićancev. Poleg včeraj omenjenih so govorili še kmet Stojšič iz Slavonije, poslanec Ivan Peršič, ki je napadal avstro-ogrske in ogrsko-hrvaško nagodbo, predsednik dr. Frank, ki se je pečal s takozvanim rentnim klosem, stariim avstrijskim državnim dolgom, poslanec dr. Horvat, ki je govoril o strankini organizaciji in dosednjih članov stranke, posl. Tomac, posl. dr. Vladimir Frank, kmet Topalović, ki je govoril pol ure v verzih, David Starčević, ki je zatrdil, da žalostnih razmer na Hrvaškem ni kriv ne Dunaj, ne Budimpešta, ampak Hrvatje sami, kmet Brkljačič, ki je govoril proti Liški železnici in se zavzemal za progo Karlovce-Bihač-Knin, učitelj Köhler, ki je govoril o reorganizaciji ljudskih šol, obrtnik Kralj, ki se je pečal z razmerami malega obrtnika itd. Da se je spet bilo po Srbih, ni nič novega in čudnega.

— Dijaške demonstracije v Zagrebu. Včeraj so se vršile v Zagrebu volitve v akademsko društvo z zmago naprednjakov. Pred srbsko banko so nato Starčevićanci demonstrirali, nakar je prišlo med njimi in naprednjaki do hudih pretepov, v katerih so bili zapodeni v beg Starčevićanci, ki so trgli srbske napise s trgovin in jih metali po tleh. Pred univerzo so bile zadnje rabuke, kjer se je tudi streljalo. Policija je demonstrante in nasprotnike razganjala in razgnala, da je šele okoli 11. nastal mir v mestu.

— Sloviti operni pevec Kašman, ki je bil pred kratkim pomiloščen iz dolgotrajne ječe, bo gostoval na zagrebškem gledališču.

* Drobne novice. Novo sredstvo proti davici. Poskusi z novim sredstvom proti davici, imenovanim picianose so se na Dunaju doela posrečiti zlasti na kliniki dvornega svetnika Eshericha.

— Dunajski policijski predsednik Habrda je že vložil prošnjo za upokojenje. Tudi njegov namestnik dvorni svetnik Rudolf Bäumen stopi v pokoj.

— Aretiralisona na Dunaju urednika »Oester. Kriminalzeitung« Schafferja. Pred nekaj dnevi so zaprli tudi šefredakterja tega lista zaradi izsiljevanja.

— Grozen čin epileptika. Kakor znano, je bilo letošnje poltetje v berlinski okolici zabodenih več otrok. Se le zdaj se je dognalo, da je izvršil zločine 21letni tiskarniški uslužbenec Pavel Ninov, epileptičen človek, ki je sam pravil o svojih grozodejstvih.

* Šolske razmere na Tirolskem. Mesto Hall ima 6000 prebivalcev. Na ondnotni šoli je obloel učitelj. Seveda se misli ni nihče, da bi bilo treba poskrbeti drugega učitelja. Ravnatelj ima 16 let staro hčerko, ki je samaj komaj dovršila ljudsko šolo, in tega otroka so postavili za učiteljico. To je le epizoda, ki pa osvetljuje tirolske šolske razmere. Na kmetih je

seveda še slabše. Tam je učitelj v prvi vrsti mežnar in organist, potem šele učitelj. Učitelj mora opravljati mežnarsko in organistovsko službo, zakaj deželni šolski svet je odredil, da kdor se odpove službi mežnarja in organista, se s tem že tudi odpove učiteljski službi. Učitelj mora zviniti, mora cerkev pometati, mora pomagati duhovniku, kadar se slači in oblači in mora nositi luč in zviniti, kadar gre duhovnik koga previdet. V nekaterih krajih je učitelj dolžan mrliča pokopavati. VZamsu pri Landecku so nastavili 13 let starega fanta kot učitelja. Ta je izvrševal svoj disciplinarno pravico na ta način, da je naznanil predsedniku krajnega šolskega sveta neubogljive fante, na kar jih je predsednik lastnoročno po vrsti pretepel. Eksekucija je bila vsak dan ob 1. uri. V takih razmerah se ni čuditi, da je danes na Tirolskem 360 učiteljskih mest izpraznjenih in da je ljudstvo večinoma nevede branja in pisanja. Dne 19. t. m. bo v Sterzingu občen učiteljski shod, kjer se namerava vpriporiti kar punt zoper te razmere.

* Nemški smrad. Zopet je bil v Berolinu skandalozen proces. Neki Brand je izdal brošuro, v kateri je obdolžil nemškega državnega kancelarja kneza Bülowa, da se je pečal s svojim tajnikom Scheferjem. Brand je priznal, da je pisal neresnico in je bil obsojen na poldrugo leto v ječo. Pri obravnavi se je razpravljalo samo o očitjanju, da se je Bülow pečal s Scheferjem, ne pa tudi o drugih skandaloznih trditvah, ki jih obsega dotična brošura. Zaradi teh trditev ni bilo tožbe — smatrati se torej sme, da so resnične. In to so lepe reči, ki jih je čitati. Rečeno je tam, da se je tajnik prvega uradnika nemškega cesarstva pečal z moškimi, da so take stvari uganjali tudi drugi visoki uradniki in da so kradli državni denar in z njim vzdrževali svoje moške ljubice. Časih se je samo o Grkih in Italijanih slišalo, da se pečajo z moškimi, kakor se vidi, so zdaj Nemci v tej »stroki« prvi. Značilno je, da je v nemškem jeziku spisana že cela literatura, ki zagovarja in opravičuje homoseksualnost. Tudi ta literatura je prava nemška specialiteta. Da, da, »Gottesfurcht und fromme Sitte« to povzdiguje nemški »Edelvolk« nad drugimi narodi.

* Prebivalstvo hrvaških mest. Glasom najnovejšega statističnega izkaza je prebivalstvo hrvaških mest za konec leta 1906. preračunjeno nastopno: Zagreb 76.894 prebivalcev, Osijek 27.082, Zemun 16.388, Karlovac 15.492, Varaždin 13.343, Mitrovica 12.474, Brod 8589, Sisek 7495, Koprivnica 5470, Belovar 6461, Karlovci 5895, Požega 7729, Petrinja 5359, Križevci 4654, Petrovaradin 4619, Senj 3522 in Bakar 1780.

* Razmerje katolikov in analfabetov je po najnovejših statistikah v posamnih državah tole: Španska kraljevina ima 99.5% katolikov in 58% analfabetov, Italija 99.5% katolikov in 47% analfabetov, Avstro-Ogrska 76% katolikov in 36% analfabetov, Nemška 36% katolikov in 1.8% analfabetov, Danska 0.2% katolikov in 0.3% analfabetov, Švedska in Norveška 0% katolikov in 0.2% analfabetov.

* Zakaj ubijalec priznava? Jako zanimivo je vprašanje v kriminalistiki: zakaj ubijalec priznava svoj čin? Sodni svetnik Pesselt priobčuje v tem oziru jako zanimive odgovore. Pesselt trdi, da troje napoti zločinca k priznanju. Prvo, da se v njem vzbudi jeza, ko čuje, da se pri zaslišanju in razpravi od strani prič ali strokovnjakov trdi nekaj objektivno neresničnega. Drugo, da vsa razprava na novo predločuje v duši zločinca ves čin, a tretji vzrok je religioznost, ki vpliva na zločinca. Čudno okolnost, da zločinca sili na priznanje želja ugovarjati objektivni neresnici, potrjuje Pesselt s sledečo ilustracijo: Neki mladenič je bil obtožen, da je umoril črevljarja. Zdravnik so »dognali«, da ga je raztrgal udaril s klavirjem. Eni so trdili, da z enim koncem, drugi pa, da z drugim. Tu je posegel zločinca vmes in rekel, da je ubil črevljarja s čisto drugim orodjem in priznal svoj čin.

* Originalna sleparija. Pred nekaj dnevi so poročali laški in za njimi drugi listi, da je blizu Rima neki blazen kmet skrivaj izkopal svojo umrlo nevesto in živel potem z njo skupaj več mesecev, dokler mu niso prišli na sled. Zdj se poročja, da je vsa stvar od konca do kraja zlagana in da so listi, ki preže na senzacijsko kot ljubljanski »Slovenec«, silno blamirani, ker so priobčevali interviewe z nesrečnimi sorodniki blaznega kmeta. Neki premetenec je potegnil senzacijske lovec, ki so mu tudi drago plačali njegovo izpoved. Državno pravdnistvo zdaj išče tistega lopova, a bo najbrž brez uspeha to iskanje, ker ga ne bo nihče izdal, tudi če ve zanj.

* Vseučiliški profesor — tat. V knjižnici nekega samostana v Peružiji je umrl pred kratkim knjižničar.

Po njegovi smrti so dognali, da je iz knjižnice zmanjkal dragocen z miniaturami okrašen psalter. Poizvedlo se je, da je knjižničar psalter posvetil svojemu prijatelju, vseučiliškemu profesorju in ravnatelju vseučiliške klinike v Zenevi dr. Oddiju. Ta je po knjižničarjevi smrti mislil, da knjižničar ni nikjer zapisal, da mu je posodil psalter. Zato ga je prodal za 5000 frankov nekemu trgovcu umetnin v Parizu. Radi tega je stal te dni pred rimskimi porotniki. Tekom razprave se je uvidelo, da je dr. Oddi, človek sijajnih sposobnosti, ki je v znanstvenem svetu dosegel naglih in odličnih uspehov in katerega je čakala še sijajnejša bodočnost, da je torej dr. Oddi vsled prevelikega uživanja morfirja povsem propadel. Porotniki so na podlagi zdravniškega mnenja prišli do prepričanja, da dr. Oddi za svoja dejanja ni dočela odgovoren, zato je bil obsojen samo na 10 mesecev ječe.

*** Poraba kruha v posameznih državah.** Statistiki Sunberg je izračunal, koliko kruha pojedjo vsako leto v posameznih državah. Do leta 1880. je največ kruha pojedel Francoz, namreč po 258 kg na leto. Za njim je prišel Danez z 256 kg, Belgijec z 240, Nemec z 211, Švicar z 205, Nizozemec z 201, Rus s 173 kg itd. Najmanj kruha so pojedli Portugalci, namreč samo po 107 kg na leto. Sedaj se je ta statistika nekoliko spremenila. Na Danskem poje vsaka oseba na leto 287 kg kruha, v Belgiji 274, v Franciji 254, v Nemčiji 230, v Švici 212 kg. Sploh se dandanes poje mnogo več kruha nego prejšnja leta, kar bo vzrok silna draginja mesa.

*** Kdaj je časopis brez napak?** Časopis je samo takrat brez napak, 1. če je pisec prav pisal, 2. če je pravo tуди razločno pisal, 3. če je stavec v vse predale stavne omarice bil vrzel prave črke, 4. če prime za prave črke, 5. jih pravilno postavi, 6. korektor korektore prav bere, 7. stavec prvo korekturo prav popravi, 8. če se revizija prav bere, 9. če se najdene napake prav popravijo in 10. če se še tucat drugih okoliščin istotako srečno in pravilno izvrši. Vzemimo torej »Slovenski Narod«. Kadar je navadna številka brez priloge (s tremi stranmi teksta), se mora vse gori naštetu ponoviti okoli 54.000krat, da dobi občinstvo list brez napake v roko. Kadar imamo prilogo (s štirimi stranmi teksta), zgodi se morajo gori imenovani pogoji 73.500krat, ob sobotah pa pri 5 1/2 straneh teksta okoli 102.750krat, pri 6 straneh pa 112.500krat! Kdor ve, s kako naglico se dela pri dnevniku in da se nobena stvar ne sme nič zamuditi, bo gotovo pritril, da to ni lahka stvar. Občinstvo bi najbrž manj kritiziralo in karalo, kadar je kaka črka narobe, če bi bralci časopisov imeli pojem o ogromnem delu, ki je potrebno, predno je list gotov.

*** Primerno so jim povrnili.** Na Češkem je samostan Premonstratenec zelo bogat. Redovniki pa so si tudi znali izkoristiti vse, samo da je neslo. Marsikak kmetič zapusti, močje ne iz lastne volje, del svojega zemljišča samostanu, da bi pa dovolili menihi, naj bi prodajali okoličani pred samostanom svete podobice in druge svete stvari, ne tega nočejo, ker morajo sami ves dobiček imeti. V gozdovih, kateri so bili prej last kmetov, ne smejo ti-le pobirati suhih vej, ne jagod, ne gob, vse to opravljajo menihi in prodajajo. Dogodilo se je, da je začel goreti samostan, opat je prosil kmete, naj pomagajo gasiti, toda od teh se ni niheden zganil, pustili so, da je samostan pogorel do tal. To ravnanje ni nikakor smatrati brezsrčnim, to je le odgovor revnih trpinčenih duš proti bogatim izsesovalcem.

*** Darilo za mirne zakonce.** Na Angleškem obstoja 400letna navada, da dobijo zakonika, ki se leto po poroki nista nikoli sprla ali da bi se bila razšla, od grofa Essex za darilo debelega prešiča in sodeček piva. V štirih stoletjih se je mogla ta dobrota podeliti le štirim družinam, in sicer leta 1510., 1777., 1826. in letos 1907., dasi bi debel prešič moral biti že sam na sebi jako vzpodbudilno sredstvo. Zakon torej ni nobena lahka stvar.

*** Kaj je hrabrost?** Neki angleški časopis je razpisal nagrado za najboljšo definicijo hrabrosti. Nagrado je dobil, ki je podal sledečo definicijo: Hrabrost je biti se z razbitim mečem. Tudi ostale definicije so originalne, n. pr. »hrabrost je levje srce v zajčjem telesu«, »sredstvo proti obupanju«, »moč, ki naredi navadnega človeka za junaka«, »odsotnost straha v nenavzočnosti nevarnosti«, »jakost, ki nastane, kadar preneha upanje«, »jakost moža reči ne«, kadar žena pravi »da«.

*** Gospod šolski svetnik.** V neki bavarski vaški šoli je nadzoroval šolski svetnik. Otroci so bili naučeni, da so v vsakem odgovoru pristavili vljudno gospod šolski svetnik, kar se je nadzorniku kot izredna vljudnost posebno dopadlo. Ko pa je prišel na vrsto krščanski nauk, je začel

izpraševati: »S katerimi besedami je zagrozil Bog Adamu na prvem grehu?«, »Zemlja bodi prokleta zaradi tebe, gospod šolski svetnik«. Da bi izbrisal neprijetni učinek tega odgovora, je brž vprašal drugega učenca: »Kaj je rekel Bog kadí?«. »... Po trebuchu se boš morala plaziti, gospod šolski svetnik. Prah žri celo svoje življenje, gospod šolski svetnik«. — Nadzorniku je bilo vljudnosti preveč, vzal je klobuk ter odšel.

*** General — uradnik pedagogičnega časopisa.** Tak unikum cele Evrope je na Ruskem, kjer urejuje general Aleksej Nik. Ostrogorski pedagogični časnik »Pedagogičski Sbornik«. Dne 10. t. m. je obhajal Ostrogorski že celo 25letnico svojega urejanja. General — uradnik je znan po celi Rusiji kot izborni pedagogični pisatelj. Njegov list je tako izborno pisan in urejan, da nima kmalu para v zapadnih državah.

*** Garjev dar.** Ruski car je naročil izdelati najdragocenejši zemljevid, ki ga je dosedaj svet videl. Zemljevid predstavlja Francijo ter ima napis »Francoski republik, prijateljici in zaveznici«. Vseh 86 departementov Francije je izdelanih v raznih barvah. Imena mest so iz zlata, reke pa iz platine. Znamenitejša mesta so označena z dragimi kamni: Pariz z rubinom, Havre s smaragdom, a Rones s zefirom. Vsi dragulji, zlato in platina izvirajo iz ruskih rudnin. Prekrasni ta dar ima vrednost 6,250.000 frankov.

Književnost.

— »Slovenski Pravnik« ima v letošnji 10 številki sledečo vsebino: 1. Dr. St. S.: Beseda k vprašanju o reformi pravnih študij. 2. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo. a) § 1500 o. d. z. velja tudi za pogodbe in v izvršilnem postopanju. b) Ako se v tožbi ceni sporni predmet na 1000 K in pozneje zniža na ali pod 1000 K, je odstop tožbe in dosedanje razprave pristojnemu okrajnemu sodišču dopusten. Pristojnost sodnika posamnika po §-u 79 sod. prav. velja samo, če je sodnik-posamnik tožen pri svojem okrajnem sodišču. c) Ako si denarni zavod v zadolžnici pridrži pravico povišanja obrestnega merila do gotove višine, dočim se je dolžnik o priliki danega posojila zavezal k plačilu manjših obresti, mora denarni zavod napovedi svoje vključene terjatve k razdelitvi največjega ponudka priložiti sklep o izvršenem povišanju obrestnega merila, in če se na taisto ne more ozirati, akoravno je pridržano najvišje obrestno merilo vključeno. — Za zavezanca, ki ni prišel k razdelitvi naroku, ne velja dolečba § 234 izvrš. r., da se na izpodbijalne razloge, ki bi se jih imelo uveljavljati z uporabo, pa se jih ni navelo pri razdelitvi naroku, ni ozirati. 3. Razne vesti.

— **Novi obrtni red,** ki je velikega pomena za vsakega trgovca in obrtnika je, kakor smo poročali, že izšel v slovenskem jeziku. Slovenska izdaja se dobiva v »Narodni knjigarni«. Trgovci in obrtniki, ki se hoče pri svojem poslovanju ogniti konfliktov in držati zakonitih meja, potrebuje neizogibno to postavbo.

— **Ilustrovani narodni kole-dar 1908.** Uredil prof. dr. A. Dolar. Last, založba in tisk »Zvezne tiskarne« v Celju. Lično ilustrovana knjiga prinaša poleg koledarske vsebine tudi več podučnih in zabavnih sestavkov: životopis Mihaela Vošnjaka, dolensko sliko »Anjela«, satiro »Kajetan Ogri-zek«, životopis Vekoslava Strmška, povestico »Ivanka«, črtice »Razpolo-ženje«, »Brez moči«, »Legenda o človeškem srcu«, več pesmi in »Po-tični pregled l. 1907«. — Cena 1 K, eleg. vez. 1 K 50 vin., po pošti 20 vinarjev več.

Vse tu naznanjene knjige in li-sti se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 9. novembra. V poljskem klubu je nastala nevarna kriza. V današnji seji je odstopilo celo predsedstvo, obstoječe iz poslovoev Abrahamowicza, dr. Globinskega in dr. Dulembe. Kaj je pravi vzrok krizi še ni na-tačno znano.

Dunaj 9. novembra. Ministrske lista še ni popolna. Trgovinski portfelj, ki se je pridržal Čehom, je še izprazen. Danes dopoldne je mi-nistrski predsednik baron Beck kon-feriral v tej zadevi z načelnikom mladočehskega kluba dr. Kramarjem.

Dunaj 9. novembra. Predsednik praške trgovske zbornice in člar gosposke zbornice Vohanka je de-fenitivno odklonil sprejeti portfelj trgovskega mi-nistra.

Dunaj 9. novembra. Vseled Vo-hankove odklonitve je edini češki kandidat za trgovinski portfelj posl. dr. Herold. Toda v dunajskih vlad-nih krogih niso prav nič zadovoljni z dr. Heroldom, ker jim je pre-krepka politična individualnost. Zato lansirajo kandidato vseučiliškega profesorja in poslanca dr. Fiedlerja.

Dunaj 9. novembra. Danes sta bila pri ministrskem predsedniku ba-ronu Becku Prašek in Peška ter mu izjavila, da sprejmeta ponu-denejima portfelje ministrov-rojakov. Po posetu barona Becka sta imela Prašek in Peška zaupen razgovor o političnem položaju.

Dunaj 9. novembra. Baron Beck je dopoldne sprejel dr. Ebenhocha in dr. Gessmanna, opoldne Peško, ob eni pa Praška.

Dunaj 9. novembra. Bivši trgo-vinski minister Fořt se je danes s svojo rodbino preselil z Dunaja v Prago.

Dunaj 9. novembra. Danes po-poldne ima dvanajststoria nem-ških strank sejo, katere se udeleži tudi ministrski predsednik baron Beck.

Dunaj 9. septembra. Predsednik nagodbenega odseka dr. Kramar je odredil, da je prihodnja seja tega od-seka v ponedeljek zvečer ob 7. uri.

Dunaj 9. novembra. Slovaški župnik Hlinka, ki ga je te dni madžarsko sodišče radi »ščuvanja« proti madžarski narodnosti in radi »panslavistične agitacije« obsodilo v dveletno ječo, pride te dni na Dunaj, kjer bo imel javno predavanje o razmerah na Slovaškem in o barbarskem zatiranju slova-škega naroda.

Praga, 9. novembra. »Narodni Listy« priobčujejo danes članek o mi-nistrski krizi. V tem članku se bavijo tudi z vprašanjem jugoslovanskega ministra in naglašajo, da bi bil sedaj najugodnejši moment za doseg tega cilja, ako sploh nameravajo kdaj Ju-goslovani zahtevati svojega zastop-nika v kabinetu.

Praga, 9. novembra. Izvrševalni odbor mladočehske stranke bo danes v posebni seji sklepal in odločil, ali naj prevzame dr. Herold ali dr. Fiedler trgovinski portfelj. Kakor vse kaže, bo za kandidata proglašen dr. Herold.

Brno, 9. novembra. Moravski agrarci so imeli v Prerovi shod, na katerem so ljuto pobijali Praško v vstop v kabinet. Prašku so izrekli nezaupnico. Na shodu je bil navzoč tudi poslanec Udržal.

Budimpešta, 9. novembra. Mini-strski predsednik dr. Wekerle od-potuje danes na Dunaj. Jutri ga sprejme cesar. Wekerle bo baje prosil cesarja za odobrenje »ostrih odredb« proti hrvaški srbski koaliciji.

Potsdam, 9. novembra. Prestolo-naslednica Cecilija je danes po-vila princa.

Petrograd, 9. novembra. Ministr-ski predsednik Stolypin je bil dan-es pri carju, da se z njim dogovori glede prestolnega govora v dumi. Pri tej priliki se je car Nikolaj glede go-sudarstvene dume izrazil: »Kar sem enkrat dal, tega ne bom nikdar več jemal nazaj!«

Mnogostranska poraba. Gotovo ni s mačega zdravlila, katero se dá tako mogo- stransko porabiti, nego »Mollo«-vo francosko žganje in sol, ki je takisto bolesti utešu- joče, ako se namaže s njim, kadar koga trga, kakor to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatojeto dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1.90. Po poštnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno namko in pod-pisom. 6 16-15

Kašljajoči naj boro inse at o THY-MOMEL SCILLAE, preizkušen izdelek, ki ga zdravniki večkrat zapisujejo.

Kdo si neti ogenj z jeklom in ka-menom? V oddaljenih od vsega svetovnega prometa oddelkih krajih žive še ljudje, ki si netijo ogenj z gobo in kreslinim kamenom. Za te ljudi naše vžigalice ne obstajajo, četudi vedo zanje. Prav tako so se še pred kratkim v oddelkih hribih nahajale gospo-dinje, ki so sicer čule o »Schichtovem« milu, pa so vkljub temu ostale pri starinskem pranju na starinskih milih. Dandanes pa na- letimo na »Schichtovo« milo v vsaki še tako oddaljeni vasi, da celo v najmanjšem selu; vsaka spretna in varčna gospodinja porablja »Schichtovo milo«. »Schichtovo« milo je zajamčeno čisto in brez vsakršnih perilu ali rokam škodljivih sestavin. Poraba tega mila pomenja za vsako gospodinjstvo izdaten prihranek dela, časa in torej tudi denarja.

Forman
proti
nahodu
Škatljica 40 vin.
Po vseh lekarnah
Učinek presenetljiv. Ob pričetku nahod-
skoro nesmotljiv uspeh. 3753-2

Pomankljiva prebava je vzrok skoro vsem boleznim. Za stalno vravnavo pre-bave izbornu službo odlični dr. Rose balzam za želodec iz lekarnice B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnih lekarnicah. — Glej inserat. a

Petrolejska žarna luč. Vzodbuda, k jo je iznajdba žarilne mreže dala plinovemu razsvetljevanju, tudi industrije za petrolejske svetiljke ni pustila znemar. Čeprav se je v delo umevno, da se bo žarilna mreža dala porabiti tud za pet olejske svetiljke, vendar so vsi pol-skusi te vrste bili dolgo časa tako brezuspešni, da je petrolejska žarna luč prišla v prav slab sloves. Še poslednja leta so prišli na trg res-nično porabni gorivci za petrolejsko žarno luč. Prav posrečena rešitev problema petrolejske razsvetljave z žarilno mrežo je gorivec »Eugeos« dunajske trdnice Friderik Plan. Pri tem go-rivu so docela odstranjene vse mnogo grajne neprimlik petrolejske žarne luči. Ne gori samo varčno in brez vonja ter ne okadi mreže, am-pak je ti v vsakem pogledu zanesljiv in va-ren pred raznesenjem. Gorivec »Eugeos« pora-ben za vsakršni petrolej, razvija ob porabi 1 do 58 gr petroleja na uro za 80 (4) sveč močno luč in prekosi torej navadni 14 petrolejski krožni gorivci, ki porabi toliko petroleja za samo 14 sveč svetlobe, več nego pet rokrat. Petrolejska žarna luč, ki je sredno prebolela prve bolečine, ki se primejo vsake novosti, bo kmalu dobila prijateljev v najširši sloj ob-činstva. Povsod, kjer polagajo važnost za dobro in čisto primerno razsvetljavo v sobi, pa ne marajo ali nimajo električne ali plinov raz-svetljave, naj si nabavijo petrolejsko žarno luč kot najbolj primerno in najbolj pripravno sve-tilo.

Shujšanje

zabranjuje Scottova emulzija. To je najboljšje lečilo in živilo za otroke in doose zdravia tudi vašemu malemu ljubljščku, kakor jo je doka-zano provzročila še tisočem. Scottova emul-zija ustavi shujšanje, tvori

zdravo, tidno meso
in daje otrokom veselje do življenja. Kakor hitro otrok kaj poboli, pa mu neutegoma dajte »Scotta«. Vsaka skle-nica Scottove emulzije obsega enake, najfinjše in naj-uspešnejše sestavine v vedno enakem znanstveno priznanem razmerju.

Izvirna steklenica 2 K 50 vin.
Naprodaj po vseh 12 lekarnicah.

Oblastveno varovano! Vsako ponarejanje kaznivo!
Edino pristen je Thierryjev balzam
Z zeleno varstveno znamko s črno, 12 majhnih ali 6 dvo-jnatih steklenic ali velika spe-cialna steklenica s patentnim zaklopiom K 6.—
Thierryjev centifoljsko mazilo
za vse, se tako stare rane, vnetja, pokodbe itd. 2 lonka K 3.60. Postaja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslovni.
Naslavljajte naj se na lekarnarja A. Thierry v Pre-gradi pri Rogški Slatini.
Zaloga po skoro vseh leka-rnah. Kajlice s tisoč izvirnih zalvalnih pisem zastoj in poštnine prosto.

129-44

Poslano.

Ako imate občutljive noge, kupite svetovno-znane gorke 3380-6

zimske čevlje

podšite s flanelo in ko-žuho vino v c. kr. mnihov-graški zalogi čevljev pri Henriku Kenda, Ljub-ljana, Mestni trg št. 17.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izbornu deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšje sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje pri-po-ročamo. Obenem pa prostim, poljito še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vo-le. Dovolim, da to javno oznanite, kor je res hvale vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik
Motlika, 24. aprila 1906.
Dež. lekarna Mil. Lousteka
v Ljubljani, Resljova cesta št. 1
leg novograjnega Fran Jožetovega
lubl. mostn. 13-45

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
G. Mihajlo Osolin v St. Vidu p. Lukovica K 1280 na ženitovanju Novak-Osolin dne 4. nov. t. l. — G. Iv. Malnarčič, nadučitelj v Sv. Križu pri Kostanjevici K 460 nabrano pri odhodu gg. zemljemercev v gostilni g. A. Stritar. — Nar. čitalnica v Sk. Loku 70 K, čisti donesek koncerta prirejenega 27. okt. 1907 v korist družbe sv. C. in M. — G. Ka-rol. Werli v Cerknici 910 K, darovali ob priliki praznovanja godu g. Karoline Werli veseli gostje v »Kazotu« in sicer: gg. Moho-ričič, davkar 110 K, kontrolor Levstek, dr. Čerweny, učitelj Kump, učitelj Harmelj, Ernst Šerko, Fran Maček, Karol. in Marija Werli a 1 K, skupaj 910 K. — G. D. Zwitter v Mokronogu 22 K, nabral na odhodnici gos. davkarja Kneza in njegove gospe soproje Zinke, vrle in delavne podpredsednice mo-kronoške podružnice, z željo, da bi za družbo vneta gospa tudi kateri izmed ljubljanskih podružnic posvetila svoje nad vse marljivo sodelovanje. — V veseli družbi nabrala g. Maccorattijeva v Divači 3 K. — Dva stara prijatelja, ki sta se vsled posredovanja g. Frica Novaka zopet sestala, darujeta tem povodom vsak a 5 K, skupaj 10 K. — Skupaj 131-50 K. — Srčna hvala! — Živeli!
Za »Učiteljski konvik«: Gosp. Ivan Malnarčič, nadučit. Sv. Križ pri Kostanjevici 710 K, nabrano pri odhodu gg. zemljemercev v gostilni g. Andreja Stritar. — Lepa hvala! — Vso to smo izročili g. Dimniku.

Umrlj so v Ljubljani.

Dne 4. nov.: Pran Peterlin, dtnar. 64 l. Hradeckoga c. 11. Hemiplegia.
Dne 5. nov.: Neža Ponikvar, gostija. 68 l. Stara p. 3. Ostarelost — Franja Okrupa, spre-v. hči 13 mes. Botoričeve u. 29.
Dne 6. nov.: Jera Jaklič, gostija. 81 l. Črna vas 14. Ostarelost. — Margareta Japelj, gostija 75 l. Tesarske ul. 3. Rak na jetrih. — Antonija Kovač, služkinja, 64 l. sv. Florjana u. 36. Jetika.
Dne 7. nov.: Uršula Breskvar, pos. 61 l. Vel. čoln ul. 17. Otrp. srca. — Mar. Čadež, zabeb. 61 l. Dunaj. c. 17. Kap.
V deželni bolnici:
Dne 5. nov.: Ant. Jerančič, mizar. 41 l.

Borzna poročila

Ljubljanska
»Kreditna banka v Ljubljani«
Uradni kurzi dun. borze 9. novembra 1907.

Obračunski predmeti	Dinar	Blag
1. majska renta	95 35	95 50
2. srebrena renta	96 0	96 75
3. avstr. krona renta	95 4	95 60
4. zлата	118 75	113 95
5. ogrska krona renta	91 40	91 60
6. zлата	109 30	104 50
7. posojilo dež. Kranjske	97 75	98 75
8. posojilo mesta Spiljet	110 47	110 60
9. Zadar	99 30	100 85
10. bos.-herc. železniško posojilo 1902	97 50	98 50
11. češka dež. banka k. e.	95 —	95 50
12. z. o.	5 85	96 95
13. zast. pisma gal. dež.	—	—
14. hipotekne banke	59 —	106 —
15. pešt. kom. k. e. s 10% pr.	101 80	112 80
16. zast. pisma innerst. hranilnice	97	98 —
17. zast. pisma ogr. cen. dež. hranilnice	98 75	97 75
18. z. pis. ogr. hip. ban.	98 50	99 10
19. obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	98 50	99 50
20. obl. češke ind. banke	99 10	100 —
21. prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	—
22. prior. dolenskih želez.	98 75	99 75
23. prior. juž. žel. kup.	288 —	290 —
24. avstr. pos. za žel. p. e.	99 20	100 25
25. Brezice od l. 1860%	146 —	148 —
26. od l. 1864	247 —	251 —
27. tizske	39 25	143 25
28. zem. kred. l. omlitje	265 —	276 —
29. H.	264 —	270 —
30. ogrske hip. banke	243 —	249 —
31. srbske a. tra. 100 —	98 —	104 —
32. turške	80 65	181 65
33.	19 —	21 —
34. kreditne	437	447 —
35. gromoske	9 50	95 50
36. krakovske	96 50	102 50
37. ljubljanske	60 75	64 75
38. avstr. rdeč. križa	44 75	48 75
39. Ogr.	25 75	27 75
40. Rudolfove	68 —	72 —
41. Salcburške	227 —	231 —
42. Dunajske kom.	463 —	473 —
43.	—	—
44.	141 25	142 25
45. Državne železnice	634 —	635 —
46. avstr.-ogrsk. bančne deln.	1776 —	1788 —
47. avstr. kreditne banke	14	619 —
48.	723 25	724 25
49.	89 25	89 75
50.	718 —	712 —
51.	676 50	6 750
52.	2468 —	2378 —
53.	449 50	493 50
54.	439 —	243 —
55.	435 —	438 50
56.	147 —	141 50

Obračunski predmeti	Dinar	Blag
1. kr. cekia	11 86	11 40
2. franki	19 2	19 13
3. marke	37 47	23 12
4.	74 10	24 16
5.	17 53	117 75
6.	96 90	96 10
7.	2 53	2 54
8.	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 9. novembra 1907.

Obračunski predmeti	Dinar	Blag
1.	50	50
2.	50	11 85
3.	50	7 81
4.	50	8 60

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudo vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen: Vse leto ... K 24.— | Četrta leta ... K 6.— Pol leta ... „ 12.— | En mesec ... „ 2.— V upravnistvu prejemam na mesec K 1-90.

Š pošiljanjem po pošti v Avstriji velja: Vse leto ... K 25.— | Četrta leta ... K 6-50 Pol leta ... „ 13.— | En mesec ... „ 2-30 Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino cirkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi ceno izvežban uradnik v tej stroki.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Izšla je zgodovinska povest v dveh delih

Strahovalci dveh kron.

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

Dejanje tega ljudskega romana je zajeto iz velikih bojev med beneško republiko in turškim cesarstvom, v katerih bojih so igrali veliko vlogo piratje, ki so strahovali mnogo desetletij najprej Turke in potem Benečane. Vse glavne osebe tega ljudskega romana so zgodovinske, kakor so tudi glavni dogodki zgodovinski.

Cena obema zvezkoma 2 krone, po pošti 40 vin. več.

Na prodaj v „Narodni knjigarni“ in vseh knjigotržnicah.

Popravi in preobleke točno in cenovno.

Najcenejše solnčnike in dežnike domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

Ljubljana
Pred Školijo 19, Stari trg 4, Prešernove ulice 4. 45

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

V Ljubljani 97-44 na Starem trgu št. 30 vsak torek, četrtek in nedeljo vso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in električni klavir.

Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Globoko potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je Bog vsega mogočnega poklical v boljše življenje našo iskrenoljubljeno, nepozabno soprogo, hčer, sestro in svakinjo, gospo

Zoro Debevec roj. Perhavec

ki je danes zjutraj ob polu 10., previdena s sv. zakramenti za umirajoče, po kratki, zelo mučni bolezni, v dobi 19. let, mirno izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne rajnice bo v ponedeljek popoldne ob polu 5. v Divači na ondnotnem župnijskem pokopališču.

Zadušne maše se bodo služile v raznih cerkvah.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin.

Ljubljana-D. vača, 9. novembra 1907.

Fran Debevec, soprog, Fran in Amalija Perhavec, starši, Alojzij in Oskar Perhavec, brata 3802

GISSHÜBLER

najboljša zdravilna in osvežujoča pijača, ki se je vedno dobro obnesla pri žledodnih in črevesnih boleznih, pri boleznih ledic in mehurja, in jo priporočajo najodličnejši zdravniki kot bistveno dopolnilno sredstvo pri Karlovarskih in drugih kopalnih zdravljenjih, kakor tudi po rabi teh toplic in za nadaljno zdravljenje. 54-2

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Učenca

krepega, iz dobre hiše, sprejme takoj v ključavničarsko obrt Fran Ferjancič, ključavničar v Ljubljani, na Dunajski cesti 11 3738-1

Hlapec

se sprejme v trgovini Puc & drug 3800 1 v Kolizeju, Mar. Terezija cesta.

Ljubi mož!

Kupi mi jopico plišasto, iz svilnatega žameta, ki sem jo videla v izložbi pri

Bernatoviču. 3797

Ostanki

dam 4% popusta.

S. Stein, platnene tkalnice, Nachod, Češko.

Preselitev.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem se preselila iz Komenskega ulic št. 36 zopet v svojo staroznano

gostilno „pri Solncu“

na Francovo nabrežje (preje Fantini)

in prosim, da se mi ohrani dosedanje zaupanje. 3803-1

Proseč obilnega obiska se priporočam z vsem spoštovanjem

Ana Jeglič, gostilničarica.

Volnate odeje

za ženske, gladka K 1-20, pisana K 1-40, ponuja 5 kg poštni zavoj, ki obsega pol ducata, po povzetju franko

Gustav Weissenstein 3794 v Bystrém na Češkem.

Odda se od 1. majnika 1908 naprej

stanovanje

obstoječe iz 5 sob, z vsami pritlikami in modernim komertom v II. nadstropju hiše Dunajska cesta št. 20, Ljubljana.

Pogoji se poizvedo v pisarni dr. Ivana Hribarja, odvetnika v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 2. 3796-1

Pozor!

Vljudo naznanjam, da sem se iz gostilne Krakovski nasip št. 4

preselil

v Židovsko stezo št. 4.

Zahvaljujem se za dosedanje obisk in prosim zaupanja tudi na novem prostoru, kjer bodem točil pristna vina ter imel staro domačo kuhinjo.

S spoštovanjem

Marko Nessmann 3 85-1 gostilničar.

Dne 19. novembra t. l. bo pri c. kr. okrajnem sodišču v Mariboru na D.

sodna dražba tvornice za mizarsko blago in parne žage

v Mariboru na D., Kärntnerstr. 46.

Tvornica je sodno cenjena na 73.000 K in se pod tem zneskom ne odda.

Tvorniška naprava ki je v obratu, z velikim zemljiščem na najbolj prometni cesti v bližini glavne trga, obstoji iz velikih, ponajveč novih prostorov in je prav pripravana za obsežen obrat. Napredujoče mesto in lesa bogata okolica nudi strokovnjaku jamstvo za stalno in uspešno delovanje.

Prevzete pod ugodnimi pogoji, kapitalisti sodeležniki na razpolago.

Za spretuega strokovnjaka z ne koliko denarjem najboljšo upanje na uspeh.

Več pove odvetnik dr. Oskar Orosel v Mariboru na D. 3793

„Narodna knjigarna“
Jurččev trg št. 3.
priporoča
svojo bogato zalogo vsakovrstnih trgovskih knjig
najbolje kakovosti.
Cene nizke.

Železna peč

v zelo dobrem stanju, je na prodaj. Več se poizve pri bišniku v vili Wettach, Knaf ove ulice, Ljubljana.

Išče se več

izurjenih šivilj

Več se izve pri gospe Mariji Pfundner v Kranju. 3704-6

Kupite pri Krejcarju!

6 rjuh brez šva, obrobljenih, 15 cm šir, 2 m dolgih K 14-50; kos najboljšega šifona, 82 cm šir, 20 m dolgi K 10; kos rum urške tkanine 78 cm šir, 20 m dolgi K 10; tucat brisač 4 x 0, dobre kakovosti K 4; prekrasne novosti flanele, barhenta, oblačilnega blaga, okforda, rjuh, damasta, namiznega perila, samo najboljše blago pošiljajo po čudovito nizkih cenah naravnost privatnim osebam po povzetju tkalnica za platino, bombaževilo in pisano blago

Bratje Krejcar II. Dobruška Češko. 3773-1 Vzorec brezplačno.

V hotelu „ILIRIJA“

v soboto in nedeljo

velika pojedina klobas

krvavih, jetrnih in mesenih domačega izdelka.

Za obilen obisk se priporoča

FRIC NOVAK 3770 hotelir

Izšla je knjiga

KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v polupretreklek času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Ta povest je jako zanimiva ter izborna opisuje dogodke neke koristke izza časa Mondheimovega gledališkega ravnateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K

Dobiva se

„Narodni knjigarni“ in pri knjigotržcih.

Kašljajočim otrokom i odraslim
zapišejo zdravniki z najboljšim uspehom
THYMOMEL SCILLÆ
kot pomoček, ki razkralja in odločuje slez, ublažuje dušeti kašel in pomirjuje sopilne težkoče ter odstranjuje njih pogostost. Že na stotine zdravnikov se je izreklo o presenetljivo točnem uspuh Thymomela scillae pri dušetem kašlju in drugih vrstah oslovskega kašlja.

Prosimo, vprašajte zdravnika. 20 Steklenica 2-20 K, po pošti franko, če se pošlje denar naprej 2-90 K. 3 stek., če se pošlje denar naprej 7 K. 10 steklenic, če se pošlje denar naprej 20 K.

Izd-ovanje in glavna zaloga
B. FRAGNERJEVA LEKARNA
3477 c. in kr. dvorni dobavitelj. 6
Praga III., št. 203.
Dobiva se po skoro vseh lekarnah.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in varstveno znamko.

Občinski tajnik

se sprejme takoj. 3

Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Epilepsija.

dor trpi na padavici, krčih in drugih živčnih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki jo zasloni in poštine prosto razpošilja

priv. Schwanen-Apotheke Frankfurt a. M. 3093 9

Stelaže za trgovino

se ceno prodajo

v Ljubljani, Mestni trg št. 25, I. nadst. 3482-5

Vzamem v najem ali kupim

hišo s trgovino in gostilno do 2000 kron.

Ponudbe na Rado Zarnik v Ljubljani glav. poste restante. 3743-3

Sprejemem tri ali štiri mizarske pomočnike

zmožne vsakega dela

mizarske obrti.

Več: Jakob Sernel, mizar, Begunje št. 6 pri Cerknici. 3787-1

Ženitna ponudba.

Železniški uradnik, 27 let star, samec, prijetne zunanjosti, simpatičen, narodnjak, 3 lepo prihodnostjo, se želi vsled pomanjkanja znanja tem potom seznaniti z izobraženo gospico, če mogoče pevko, s primernim premoženjem. 3698-3

Le resne ponudbe s sliko je poslati do 30. novembra 1907 na naslov: „Dušan 33, 1rst, poste restante“. Tajnost zajamčena.

Za Kranjsko, Štajersko, Koroško išče

veletrgovina z vinom in žganjem

sposobnega potnika

sosebno izurjenega prodajalca specialno pelinkovca in žganja.

Naslov v upravnistvu „Slovenskega Naroda“. 3791-1

Povodom praznovanja Martina

se vrši

v soboto, 9. novembra

v kolodvorski restavraciji

velik vojaški KONCERT

Začetek ob osmih. Vstopnina 60 vin.

K obilni udeležbi vabi najvljudnejše

JOSIP SCHREY 3769 restavrater na kolodvoru.

Preselitev.
Vljudo naznanjamo, da smo svojo

zalogo pohištva

znatno povečali in preselili trgovino iz Sodnijskih ulic

v ljubljanski kolizej na Marije Terezije cesti 11.

Priporočamo se, spoštovanjem

Puc & komp.

Samo v Kolizeju. Samo v Kolizeju.

V najem se odda s 15. aprilom 1908
dobro idoča

gostilna in prodajalna

Položaj zelo ugoden, ker se shajajo
vozni in delavci vodne in parne žage
istega lastnika. Lesna industrija se bo
v novjšem času znatno zvišala, naravno,
da bo tudi za gostilno in prodajalno
večji promet. 3778-1

Ponudbe se prosijo naravnost na
lastnika **Franjo Žagarja v Markovu**,
pošta Stari trg pri Raketu, Kranjsko.

„Ottoman“ tukaj, „Ottoman“ tam,

povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

VII 895-5

I. najpopolnejši Cinématograph-théâtre-français

(v blošem „Katoliškem domu“) Turjaški trg št. 1 v I. nadstropju, velika dvorana.
Vsake srede in sobote nov spored.

Predstave ob delavnikih ob 6,
1/2 8. in 9. uri zvečer, ob nedeljah
in praznikih ob 1/2 11. uri dopol-
dne, ob 3., 1/2 5. in ob 6. uri po-
poldne ter ob 1/2 8. in 9. uri zvečer.

Vsak četrtek in soboto zni-
žane cene za dijake in otroke.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Službe

v kaki pisarni išče bivši trgovec, 58 let star,
ima prakso v odvetniški, notarski in trgovski
pisarni Vstop in plača po dogovoru.

Ponudbe sprejema iz prijaznosti g. Josip
Korošec, blagajnik „Merkurja“ v Celju.

Orehe, suhe gobe,
kumno, oves

ter sploh vse deželne pridelke kupuje
Anton Kolenc v Celju. 647 41

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.

Od 10. novembra do
16. novembra 1907.

Kopališča v
Severnem morju.
Zanimivi pogledi.

Spretno
prodajalko
sprejmeta takoj
Pregrad & Černetič
Gorica. 3789

Za elegantni svet!
Najfinjši
pisemski papir
francoski in angleški v
okusnih kasetah in
zavrtkih se dobiva v
„Narodni knjigarni“
združeni
s trgovino s papirjem,
pisalnimi in risalnimi po-
trebščinami
Jurčičev trg 3.

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in
močne, od 620 do 650 litrov, prodaja
po nizki ceni 2368-17

Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do-
sego čarobnih prsi. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajemeno neškod-
ljivo. Steklenice po 3, 5
in 8 kron poštne proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju 2316-18

Käthe Menzel na Dunaju XVIII
Schulgasse 3, I. nadstr. 11.

Ceno češko
posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštne stroškov.

Benedikt Sachs, Lobes 35.
pri Pliznu na Češkem. 3372 6

Barhante

In flanele, kanafase, zefire,
platna, grizete, oksforde, žepne
robce, brisače in raznovrstne
druge tkanine 3099-9

ponuja cenj. gospodinjam
František Hudec

v Novem Mestu nad Metujo, Češko.
Vzorci dobite brezplačno in franko.

Panorama International
Pod trančo 2.

Razstavljeno od nedelje 10. novembra
do vštete sobote 16. novembra 1907:

Tirolsko, Ortlerske in
Oetztske planine.

8*82-6 Nabiralcem
posiljam na
željo izbire
samo zajam-
čeno brezhibnih pisemnih znamk s 50-70%
popusta pod vsemi katalogi. A. Weiss, Dunaj,
I. Adlegasse 8. (podružnica v Londonu) Nakup.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovcu in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj. 45

Naročila na
vsakovrsne
ČASNIKE

revije
strokovne liste
zabavne liste
ilustrirane liste
humoristične liste
modne liste
ruske, češke, poljske, srbske,
francoske, angleške, italijanske
nemške itd. prevzema

Narodna knjigarna
Jurčičev trg št. 3.

Opozori se

pri nakupu

blaga za moške
in ženske obleke

na blizu 40 let obstoječo trdiko

R. MIKLAUC
Ljubljana

Štritarjeve (Špitalske) ulice št. 5.

Na zahtevo se
dopušča vzorci.

Akademsko izobražen
gozdarski uradnik

32 let star, v svoji službi načelnik, bi se v
svrhu zakona rad seznanil s samostojno
gospodnično ali vdovo brez otrok z gotovino
najmanj 70.000 gld. Tajnost častna zadeva.
Posredovalci izključeni. Znanje nemščine
pogoj. — Samo resne, ne anonimne ponudbe
s fotografijo pod „L. 3296“ na naslov:
Haasenstein & Vogler, A. G. Dunaj I.
3761-3

Prešernova klet
v Kranju

s pravico vinotoča in pivotoča na drobno
in debelo, se da v najem ali pa na
račun.

Reflektanti z majhno kavejco imajo
prednost. 3776-1

Natančnejša pojasnila se dobe pri
tvrdki Rooss v Kranju.

V Cigaretovih ulicah št. 3 v I. nad-
stropju se odda za majev termin

stanovanje

s 7 sobami in pritliklinami ali pa kot

dvoje stanovanj
s 4 in 3 sobami.
Več se izve pri hišniku. 3732-3

Št. 41.701. 3731-2

Stanovanje v najem.

V mestni hiši št. 18 v Grada-
ških ulicah v Ljubljani je v I. nad-
stropju oddati za 1. februar 1908
stanovanje s 3 sobami, kuhinjo,
kletjo in drvarnico.

Pojasnila daje mestni gospo-
darski urad v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 2. novembra 1907.

Uradno dovoljena
še 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 3781

išče nujno: več kuharic in hišen, za-
konska za hišno oskrbnitvo za lepo, veliko
mestno hišo, slugo v gosposko hišo za
Ljubljano itd. — Priporoča se prav brhka,
spretna računarska natakarica, zanesljiva
računarska, z dobrimi izpričevali. Lahko po-
loži kavičjo.

Potrdina tukaj.

Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.

Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Išče se
klet v najem

v Sp. Šiški, blizu kolodvora.

Več se izve v „Goriški vinski
kleti“ na Starem trgu št. 13.3748 3

Blagajne,

varne
proti požaru in vlamu, „Fox“
pisalni stroji, ameriško po-
hištvo za pisarnice ceneje nego
kjerkoli. — Bečko skladišče
blagajna, delničarsko društvo,
Zagreb, Ilica 22. 3424-15

Išče se dober

igralec
na klavir

za plesne ure. Sprejme ga takoj pod
dobrimi pogoji G. JULIO MORTERRA
plesni učitelj v Ljubljani, hotel pri
Slonu, soba št. 72. 3751 2

Kupovanje in

prodajanje gozdov

Giuseppe Micoli

Vidim (Udine) Via Ber-
nardo de Rubeis 3 Italija.

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno
v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Jurčičev trg št. 3.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Ivan Terdan
Ljubljana Vegove ulice 8 Ljubljana
se priporoča
za vsakovrstna plesarska, slikarska, pozlačevalska in sploh v to slikarsko
stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, solidna in po zmernih cenah.

Cenjenim gospodom vljudo naznanjam, da sem s 1. okto-
brom t. l. prejel samostojno izvrševati

krojaško obrt.

Kot mnogoletni pomočnik, vedno pri boljših mojstrih, sem
si zadobil tolike zmožnosti, da bom lahko vsako delo dobro in
lepo izvršil. — Cenjenim gospodom se prijazno priporočam za
obila naročila.

S spoštovanjem
LEON BOŠTELE, krojač
v Ljubljani, Dalmatinove ulice št. 3.

Sijajen uspeh
je dosegla v zagrebškem gle-
dišču nova opereta našega
prikljubnega skladatelja o o o

V. Parma, Lokavi služnik.

Izbor najlepših pesmi in plesov iz te ljubke operete je pravkar
izšel, urejen za klavir, dvoročno, s podatavljanim besedilom. —
o o o o o Cena izvedu K 3—, po pošti K 3 10. o o o o o

Naročila sprejema
knjigarna L. SCHWENTNER v Ljubljani,
o o o ki je prevzela razpečevanje za vse slovenske dežele. o o o

Hrvatska štedionica d. d.
Klanjec (Hrvaško)
plača za vloge

6% čistih obresti.

Ravnateljstvo štedionice.

O. Bernatović

Samo ta mesec.
Modni telovnik dobi zastoj
kdor kupi obleko za več nego 20 gld.

Castniška pelerina najboljša kakovosti 10 gld.
Pletena jopica z različnim usnjatim robom prej 12 gld. sedaj 6 gld.

Najtinejši modeli damske konfekcije vedno v zalogi.
Ogledovanje svobodno, niste primerani kupiti

Angleško skladišče oblek O. Bernatović
Ljubljana. Mestni trg šte. 5. Ljubljana.

+ Suhim ljudem +
daje lepe, polne telesne oblike moja garant.
neškodljiva

edlina moka Käthe
zdravniško priporočena. Strogo rečno. Veliko
zahvalnih pism. Karton stane K 2-20. 4 kar-
toni poštnine prosto. Po povzetju ali za
pismene znamke pošilja samo

37 gospa Käthe Menzel 728
Bunaj XVIII. Schulgasse 3, I nadstr., 11.

Popolna oprema
za novorojenčke
otroško perilo
v zalogi za vsako starost pripo-
roča znana trgovina s perilom
C. J. HAMANN
LJUBLJANA.
Perilo lastnega izdelka.
1870 Ustanovljena 1870.

U kuhinji in hiši
čistimo les in kamen, najtinejše in naj-
debelejše tkanine, kakor vse, kar se
sploh umiva ali pere, najugodnejše s

Schicht-ovim
milom
Za čistost se jamči z 2500 kronami.

Vid Bratovž
Sv. Jakoba nabrežje 25
priporoča cenj. občinstvu
iz mesta in z dežele ka-
kor tudi ženinom in ne-
vestam

svojo veliko zalogo razno-
vrstnega

pohištva
po najnižjih cenah.

Risarji in
:slikarji:
dobé
vse potrebščine
v
'Narodni knjigarni'
združeni s
trgovino s pisalnimi,
risalnimi in slikar-
skimi potrebščinami
Jurčičev trg št. 3.

Težke konje za tovore, vozove za premoč
in ploščinske vozove (dire)

kupi
Vevška papirnica, Zalog na Kranjskem, postaja južne železnice.

Redka prilika za nakup!

Prav lepo posestvo v dvojezičnem industrijskem kraju na Koroškem,
izvrsten kraj za trgovca z glavnic, se zaradi starosti in bolhnosti
proda z vsem živim in neživim inventarom. Sem spada poleg gozdov
in zemljišče 10 objektov, med njimi gostilna, veliki veselilni pristori
i t. d. in pa še neizrabljena vodna moč, velika zaloga peska, dalje
dober zaslužek s tovrno vožnjo za več parov konj.

Cenilna vrednost 180.000 K.
Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Področčico, Celovec, Prago.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Prago.
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področčico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področčico) Celovec, Prago.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Prago.
9-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-25 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:
6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Področčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenice.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-1 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-50 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja
dni 6 dni
izvrstna prilika za potovanje
je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
"Amerika" 24.000 ton
"Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Zagrebska delniška pivovarna
se usoja p. n. gg. gostilničarjem v Ljubljani in na deželi vljudo
naznaniti, da je po priporočilu gostilniške zadrage otvorila

zalogo piva v Ljubljani.

Pivo je zajamčeno izborne kakovosti, cene zmerne tako
da lahko tekmuje z vsako drugo pivovarno, in to tembolj, ker
je pivovarna zunaj vsakega kartela. o o o o o o o o o

Za točno in vestno
postrežbo se jamči in
prosi za mnogobrojna
o o o naročila. o o

Naročila sprejema zastopnik naše
o o o o zaloge g. o o o o o

FRAN ROJNIK
v Ljubljani
ki daje tudi vsa natančnejša pojasnila.
Klet se nahaja v
Spodnji Šiški št. 180.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.
Elegantna
in 2026 22
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah

Julija Štor
Prešernove ulice št. 5
Ljubljana.
Najpriležnejši čevlji sedanosti.

Št. 41.342.

Razglas.

Mladenci, ki so rojeni l. 1889., stopijo s 1. januarjem 1908 v črno vojno dolžnost. K zabeleži se imajo od 1. do 15. decembra 1907 pri tukajšnjem uradu, v pisarni vojaškega referenta od 8. do 12. ure, zgledati:

a) vsi leta 1889. v Ljubljani rojeni mladeniči neglede na pristojnost;

b) vsi leta 1889. zunaj Ljubljane rojeni pa v Ljubljano pristojni mladeniči.

Izkazila o domovinstvu (domovnica, delavska in poselska knjižica) je prinesiti s seboj.

Bolne, odsotne in zadržane mladeniče morejo zgledati sorodniki.

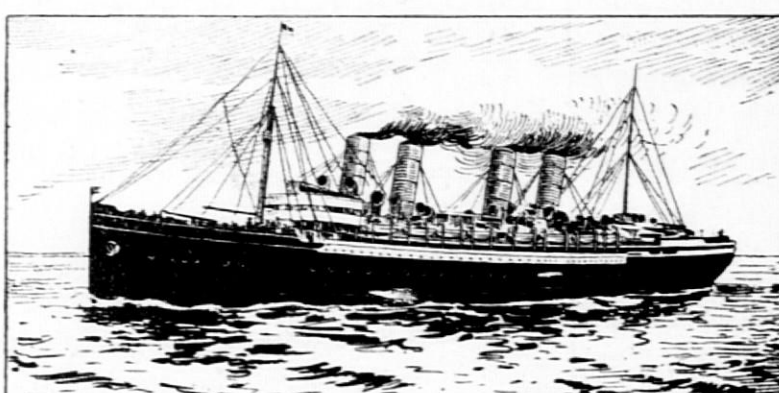
Mestni magistrat v Ljubljani

dne 4. novembra 1907.

3773-1

Na cenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijonirana potovalna
pisarna
za 21-43
Ameriko
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.

Naznanilo. Vsem častitlim gostom, prijateljem in znancem ter slav. občinstvu v ljubeznivi razpisanosti, da sem prevzel

gostilno „pri Topolavcu“
v Ljubljani, Martinova cesta št. 9.

Vodil jo bodem s strogo vestnostjo in ker sem popolaoma izvežban v tej stroki, zagotavljam slav. občinstvu, da bodem skrbel za dobro in ceno postrežbo. 3737-3

Priporočam se torej in prosim, da se mi obrni isto zaupanje kakor mojemu predniku.

Ljubljana, dne 1. novembra 1907.

IGNACIJ BANKO
večletni uslužbenec hotela „Lloyd“ v Ljubljani.

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/1., Erdbergstr. 12

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlaitilnice, vitle, trilerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, mline za goljanje, kotle za kuhanje kvasa, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne cevi l. t. d.

od sedaj po zopet izdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljeve cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladole, priprave za izdelovanje sodavice in penečih vin, mlin za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehnične za živino, tehnične na drog, stebarske tehnične, namizne tehnične, decimalne tehnične, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje,

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plač. pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštne prosto.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

1064-12 Piše naj se naravnost:

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/1., Erdbergstr. 12.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“
Ljubljana
Stari trg št. 9
velika zaloga
čevljev
domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrežba.

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland cimenta in peska.
Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.
Trpežnejša in bolj lahka streha kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovce.

Odklikovan z diplomom, zlato medaljo in častnim križcem v Parizu 1904.
Edini izdelovatelj za Kranjsko
JANKO TRAUN
Izdelovatelj cementnih
Glince pri Ljubljani.

Najboljši kozmetični predmeti so:

A da mlo 70 h, cream po 1 K.
za olepšanje polti in telesa

da ustna voda
zobni prašek po 1 K.
za gojenje zob in ust

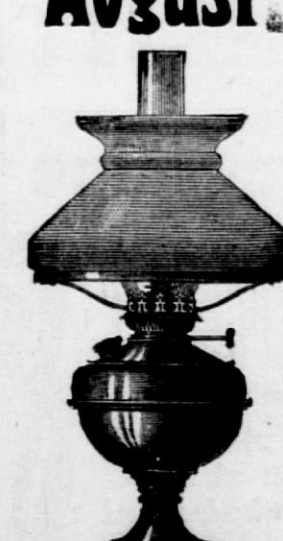
da lasna voda
lasna pomada po 1 K.
za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so obilnevo varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni
Mr. Ph. Mardetschlager, kemik
J. Svobode naslednik
v Ljubljani.
Nadomestke sa „Aido“ navračajte.

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.

August Agnola
Ljubljana
Dunajska
cesta 13.
Izborna
zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk,
najnovejše
vrste
po nizkih
cenah.

Službe dacarjev.

V deželno dacarsko službo in sicer na mesta pomočnikov se sprejme pod običajnimi pogoji nekaj izvežbanih dacarjev in nekaj vajencev. Prednost imajo samci in prosilci z znanjem obeh deželnih jezikov.

Lastnoročno pisane prošnje, katerim je priložiti spričevala o študijah, o sedanjem službovanju, potem zdravniško spričevalo, je vložiti najkasneje

do 20. novembra t. l.

3766-2

pri nadzorništvu deželne naklade v Ljubljani.

Singer šivalni stroji
za vse le mogoče namene.
ne samo v industrijske
svrhe, nego tudi za šivalna
dela v družini se dobivajo
o o o pri nas. o o o

Singer Co., delniška družba za šivalne stroje. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4
o o o o o o o Podružnice v vseh večjih mestih. o o o o o o o
V blagohotno pozornost! Vsi od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom „Singer“ ponujajo stroje so narejeni po enem naših najstarejših sistemov, ki po sestavi, zmoglosti in stanovitosti daleč zaostajajo za našimi novejšimi sistemi rodbinskih strojev.

Št. 41568.

3774-1

Ustanove.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je podeliti za tekoče leto sledeče ustanove:

1.) Jan. Bernardinjevo v znesku	220 kron
2.) Jos. Jak. Schillingovo v znesku	220 "
3.) Jurij Thalmeyerjevo v znesku	220 "
4.) Janez Jošt Weberjevo v znesku	210 "
do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, so uboge in lepega vedenja;	
5.) Jan. Nikl. Kraškovičovo v znesku	163 "
do katere ima letos pravico uboga nevesta iz šenpeterske župnije v Ljubljani;	
6.) Jan. Ant. Fancojevo v znesku	128 "
do katere imaj, pravico uboge, poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu;	
7.) Jos. Sr. Sinovo v znesku	96 "
katero je podeliti dvema najrevnejšima deklicama iz Ljubljane;	
8.) Miha Pakičevo v znesku	244 "
do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali ali pa njih vdove;	
9.) Jan. Krst. Kovačovo v znesku	302 "
katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivaajoče rodbinske očete ali matere vdove, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi;	
10.) Marije Kosmačeve v znesku	204 "
do katere imajo pravico uboge uradniške sirote-ženske v Ljubljani, ki so lepega vedenja;	
11.) Helene Valentinjeve v znesku	168 "
katero je razdeliti med take, v frančiškanski župniji rojene otroke, ki nimajo staršev in še niso 15 let stari;	
13.) Ustanove za onemogle pos e v znesku	100 "
katero je razdeliti med štiri onemogle posle, ki ne morejo več delati in so dobrega slovesa.	

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov je vložiti opremljene z potrebnimi dokazili

do 30. novembra t. l.

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 1. novembra 1907.

Slavnemu občinstvu
v ljubeznivi razpisanosti, da sem sklenil z
„Družbo sv. Cirila in Metoda“
v Ljubljani pogodbo, po kateri
imam pravico razprodajati
drože (Pressger) v njeno
korist.

Priporočam slovenskemu občinstvu, pekovskim mojstrom in trgovcem, da kupujejo in naročajo edinole

Ciril - Metodove drože.

Cena matičnih čistih drož 1 kilo	K 1 20
Cena pekovskih drož 1 kilo	" 1 —
Cena izvoznih drož 1 kilo	" — 90

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Maks Zaloker
izdelovalec drož
v Ljubljani, v lastni hiši, Kladezne ulice št. 17, Rečne ulice št. 5.

Reklamne koledarje
za trgovska novoletna darila
preskrbi po najnižjih cenah
„NARODNA KNJIGARNA“.

Sposobne in zanesljive osebe
katere želijo postranskega zaslužka kot
krajevni oziroma glavni zastopniki ali trajne
službe kot potniki pri prvovrstni avstrijski

zavarovalni družbi

katera se peča z vsemi važnejšimi panoga-
mi, naj blagovolijo vpslati ponudbe pod
št. 15-305 Grac, poste restante 12. 1892 29

Osební kredit

za uradnike, častnike, učitelje itd.

Samostojni hranilni in posojilni konzorcij Urad-
niškega društva da po zmernih pogojih tudi
proti dolgoletnim vračilom **osebna posojila**.
Agenti izključeni. 3692-2

Naslove konzorcijev prijavi brezplačno
Centralno vodstvo Uradniškega
društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinj-
stva, ekono-
mijo i. t. dr. v
vsakodnevni iz-
peljavi. Ze 30
let so najboljše
priznane. Pri-
znana tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti doposlani
znaniki. 1738 26

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Walle 15, Berolina, 4. maj 1907

Št. 41 619.

3762-2

Ustanova za mestne uboge.

Pri mestnem magistratu je podeliti
cesar - Franc Jožefove jubilejske
ustanove za mestne uboge, in sicer
2 po 50 K, 10 pa po 40 K.

Te ustanove so namenjene onim
mestnim ubogim, ki ne dobivajo redne
podpore iz ubožnega zaklada in jih je
izplačati dne 2. decembra.

Prošnje za podelitev teh ustanov
je vlagati tukaj **do 26. t. m.**

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 2. novembra 1907.

Nedosežno

**Najnovejša ame-
riška iznajdba**

Higijsko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. Patent. Gl. 2-30.
Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.
Higijsko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta. Gl. 1-30.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne
znanke) mu pošlje diskretno in poštine
prosto, sicer 20 kr. več, edina prodaja

**H. AUER, tvornice za gu-
masto blago.**
Dunaj IX 2, Nussdorferstr. 3-0.

SUKNA

In modno
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.

NARODNA KNJIGARNA

Jurčičev trg 3

priporoča

svojo bogato
zalogo

priposvednih spisov

v raznih jezikih.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe **zastonj**).

Inženir - hidrotekt

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice šte. 4.

Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Kinematograf „Edison“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvidi iz lepakov.

Dunajska cesta

nasproti kavarne „Evropa“

3789

Dobra kuharica

je izšla **Minika Vaščičeva** je izšla

v založništvu Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseja na 576 straneh več nego 1300 re-
ceptov za pripravljane najokusnejših jedi do-
mače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih
tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokov-
njaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega
lahko umnega jezika, fina dama zaradi njene
lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nena-
vadne opreme, in končno varčna gospodinja
zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige.

59 62

SEB. UNTERHUBER

Ustanovljeno l. 1870

Lastnik Fr. Benque

Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in
umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 73

nasproti topničarske vojašnice

1726 25

(telefon šte. 273)

se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja (v različnih imitacijah) kakor: posa-
mezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo,
cementne cevi (rore) z vloženo žično pletuino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa
(metalique) preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzetje
betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz
Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštine prosto.

Oddaja kavarne.

Vljudno naznanjam vsem častitim gostom
ter slavnemu občinstvu sploh, da sem

kavarno „Evropa“

s 1. novembrom t. l. oddal dobropozna-
nemu večletnemu plačilnemu markerju gosp.

Antonu Tonejcu.

Zahvaljujem se iskreno za vse dolgo-
letno zaupanje, ki se mi je izkazovalo v
tako obilni meri in prosim, da se ohrani
to zaupanje istotako mojemu izvežbanemu
nasledniku.

V Ljubljani 5. novembra 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Krapš.

Prevzetje kavarne.

Vsem častitim gostom ter slavnemu
občinstvu sploh vljudno naznanjam, da sem
z današnjim dnem prevzel renomirano

kavarno „Evropa“

katere bodem vodil z isto vestnostjo kot moj
prednik. Kot dolgoletni plačilni marker v
Ljubljani pridobil sem si v svoji stroki vso
izvežbanost, ki je za vodstvo take kavarne
potrebna. Zagotavljam, da se bodem trudil
z vso vmeno, da zadovoljim častite goste
ter jih prosim, da zaupanje, ki so ga izka-
zovali mojemu predniku, ohranijo v bodoče
tudi meni.

V Ljubljani 5. novembra 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Tonejc, kavarar.

3738-3

Sodi

3716-3

novi in stari še v dobrem stanju, se
prodajajo pri

I. BUGGENIGU

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo žel. št. 5.

805

818-6

poslovalnic

zveze „Creditreform“ daje
brezplačno pojasnila
le družbenikom.

Zahtevajte prospekt št. 19 od društva „Credit-
reform“ v Gracu, Haydngasse 10.

Več hiš v Mariboru

se prodaja iz proste roke.

Vse so zidane nanovo, pripravne za
najeminske in trgovinske hiše, davka
proste ter se obrestujejo po 6 1/2 %.

Istotako je tik
Maribora na-
prodaj več
lepih vil.

Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

3389-7

Novosti te sesije!

A. Lukić

Pred škofijo št. 19

priporoča svojo novo urejeno

veliko zalogo

zgotovljenih oblek

3572 za gospode, dame, 7
dečke in deklice

po najnižjih cenah.

Samo pristna

goriška

in različna vina

se točijo najceneje

203-45

Goriškem vinotoču

Ljubljana

Stari trg 13.

Podružnica v Spiljetu. „Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000.

Stritarjeve ulice št. 2.

Rezervni fond K 200.000.

Promese na ograde premijske srečke

cele

à K 12—

polovice

à „ 7—

à „ 4—

à „ 3—

à „ 2—

à „ 1—

à „ 1/2—

à „ 1/4—

à „ 1/8—

à „ 1/16—

à „ 1/32—

à „ 1/64—

à „ 1/128—

à „ 1/256—

à „ 1/512—

à „ 1/1024—

à „ 1/2048—

à „ 1/4096—

à „ 1/8192—

à „ 1/16384—

à „ 1/32768—

à „ 1/65536—

à „ 1/131072—

à „ 1/262144—

à „ 1/524288—

à „ 1/1048576—

Promese na 4% ograde hipotekne srečke

à „ 12—

à „ 11—

à „ 10—

à „ 9—

à „ 8—

à „ 7—

à „ 6—

à „ 5—

à „ 4—

à „ 3—

à „ 2—

à „ 1—

à „ 1/2—

à „ 1/4—

à „ 1/8—

à „ 1/16—

à „ 1/32—

à „ 1/64—

à „ 1/128—

à „ 1/256—

à „ 1/512—

à „ 1/1024—

à „ 1/2048—

à „ 1/4096—

à „ 1/8192—

à „ 1/16384—

à „ 1/32768—

à „ 1/65536—

Promese na 3% zemeljske srečke l.

à „ 12—

à „ 11—

à „ 10—

à „ 9—

à „ 8—

à „ 7—

à „ 6—

à „ 5—

à „ 4—

à „ 3—

à „ 2—

à „ 1—

à „ 1/2—

à „ 1/4—

à „ 1/8—

à „ 1/16—

à „ 1/32—

à „ 1/64—

à „ 1/128—

à „ 1/256—

à „ 1/512—

à „ 1/1024—

à „ 1/2048—

à „ 1/4096—

à „ 1/8192—

à „ 1/16384—

à „ 1/32768—

à „ 1/65536—

12-129

Vse tri promese skupno le kron 19.—.

Delniška družba združenih pivovaren Zalec in Laški trg

priporoča svoje

Specialiteta:

izborna pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

1464-55

Pošiljajte na dom sprejema restavracije gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 32.)

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

4012 149 Številka telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

1000 K nagrade.

Iz blagajnice stavbnega podjetništva Chierici & Ticha v Kranju je bil v noči od 30. na 31. oktobra ukraden znesek 33.400 K, ki je obstajal iz bankovcev po 1000 in 50 K.

Darilo 1000 (tisoč) kron prejme tisti, ki najde pravi sled za storilcem.

3706-6

Pozor!

Prodaja umetnega mlina!

V četrtek, dne 14. novembra t. l., ob 10. dopoldne se vrši

prisilna dražba umetnega mlina na Količevem

(pri Domžalah) in sicer

v prostorih c. kr. okrajnega sodišča na Brdu.

Mlin je oddaljen od državne ceste 10 min. ter ima ugodno cestno zvezo z železnico v Domžalah in Jaršah. V mlinu, ki ima vodno gonilno silo napeljeno iz Bistrice, ter v gospodarskem poslopu je električna razsvetljava. Vodna moč ima sedaj 30—35 konjskih sil; da se pa n. pr. z napravo turbine in racionalne uporabe padca tudi na 45 konjskih sil ali še več izkoristiti. Vsaka konjska sila je vredna približno 200 K. Vsled tega mlin na Količevem, ki se bo prodajal dne 14. t. m., ni pripraven samo za mlinarsko obrt, temveč tudi za vsako drugo podjetje, ki rabi vodno moč. Nakup je torej najbolje priporočati.

Cenilna vrednost mlina, hiše, gospodarskih poslopij, pritliklin in 12 drugih zemljiških parcel, z vodno močjo in električno upeljavo ter vseh priručnin je 73.414 K

Najmanjši ponudek znaša . . . 48.943 K, pod katerim se ne prodaja.

Vadija je 10% cenilne vrednosti. Ta prodaja je nepreklicno zadnja izvršilna prodaja.

Dražbeni pogoji in cenilni zapisnik leže pri c. kr. okrajnem sodišču na Brdu in pri drju. Josipu Kušarju, odvetniku v Kranju na vpogled v uradnih urah.

3793

Največja zaloge

Dokolenic (gamaš) iz usnja in suknja za gospode, gospe in otroke.

Turistovskih čevljev
Ameriških čevljev
Otroških čevljev
Čevlji za dom

v izvrstnih kakovostih po zmernih cenah.

v največji izbiri

Največja in najcenejša izbor reklamnih

koledarjev

kot trgovska novoletna darila.

Lepi in ceni vzorci.

Dobe se z torbico ali brez torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga

lepih malih in večjih jasilc od 10 vin. naprej.

Vzorci dopošljem na ogled.

Se vljudo priporoča 3483-9

Ivan Bonač

trgovina papirja

v Ljubljani.

Največja in najcenejša izbor reklamnih

Klobuke cilindre in čepice

Ivan Soklič

v največjih faconah in v velikih izborih

pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice

Ohranitev zdravega ŽELODCA

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega vnetja. Preizkušeno, iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zabijajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ubladi in odstrani znane naslednje nezmernosti, slabe dihte, prebavljanja in sopnega sapnja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kralin ter krče je dr. Rose balsam za želodec iz lekarn B. FRAGNERJA v PRAGU.

SVARILO!
Vsi deli embalaže imajo postavno doponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-ja v Pragi,
o. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogol Nerudova ulica 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenica 1 K.

Proti vpošiljavi K 150 se pošlje mala steklenica in za K 280 velika steklenica, za K 470 2 veliki steklenici, za K 8 — 4 velike steklenice, za K 22 — 14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-a detschlager, J. Mayr. 1477-10

Naznanilo.

P. n. občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvorila na Dunajski cesti št. 20. nasproti kavarne „Europa“

na novo urejeno **otroško konfekcijo**

ter imam v zalogi vsakovrstne otroške obleke, površnike plašče, najnovejše predpasnike, čepice, razno otroško perilo, ter vse k temu spadajoče blago. Sprejemam nabavo nogavic po naročilu, kakor tudi v podpletenje. Potrudila se bom, da postrežem vsakemu z dobrim in solidnim blagom, ustrezajoč vsem zahtevam. Pričakujoč obilnega poseta bilježim z odličnim spoštovanjem

3741-3 A. JUVAN.

Boj klerikalizmu!

Izšla je druga knjiga

„Pod spovednim pečatom“

„Slovenec“ sicer blati pisatelja romana bivšega kat. kaplana H. Kirchsteigerja, češ, da ni normalen. Prav zato pa je toplo priporočati, da se roman „Pod spovednim pečatom“ kar najbolj razširi.

Dobi se pri L. Schwentnerju v Ljubljani, v „Narod i knjigarni“ v Ljubljani, pri A. Gaberščku v Gorici, pri K. Florianu v Kranju in pri upravi časopisa „Naprej“ v Idriji.

Cena: K 2.—

Elegantne klobuke

Za dame Za otroke
najnovejše pariške in dunajske modele

3336-12 priporoča

A. Vivod-Mozelič

Ljubljana, Stari trg št. 21

Modni salon trg. modnega blaga itd.

Popravila klobukov se izvršujejo ceno in fino. — Zunanja naročila točno.

POKORNEGA

PELINKOVEC

Najboljši želodčni liker sveta.

Od zdravniških avtoritet priporočen kot ugoden, tečen in želodec jačajoč

čisti biljni destilat.

Eksportira se na vse kraje sveta. Odlikovan s 60 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Dobiva se povsod.

Zastopnik za Kranjsko: **FRAN REMIC, Ljubljana.**

!! Opomba !!

Izvrsten glas našega elizira „Pelinkovca“ dal je povoda, da naša konkurenca prodaja pod istim ali sličnim imenom slabše — često zdravju škodljive — pijače. Radi tega pazite na našo z **zakonom zavarovano** vinjeto in zahtevajte izrečno

Pelinkovac Pokorny.

Vse ostalo naj se kot ponaredba zavrne.

Edini proizvajalec: Kralj. povelj. dion. tvornica likera preje **FRANJO POKORNY, Zagreb.**

Ustanovljeno 1862.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

F. Szantner

Šelenburgove ulice 3 * Ljubljana * Šelenburgove ulice 3

Ceniki zastoj in poštnine preste. Zunanja naročila točno proti povzetju.